

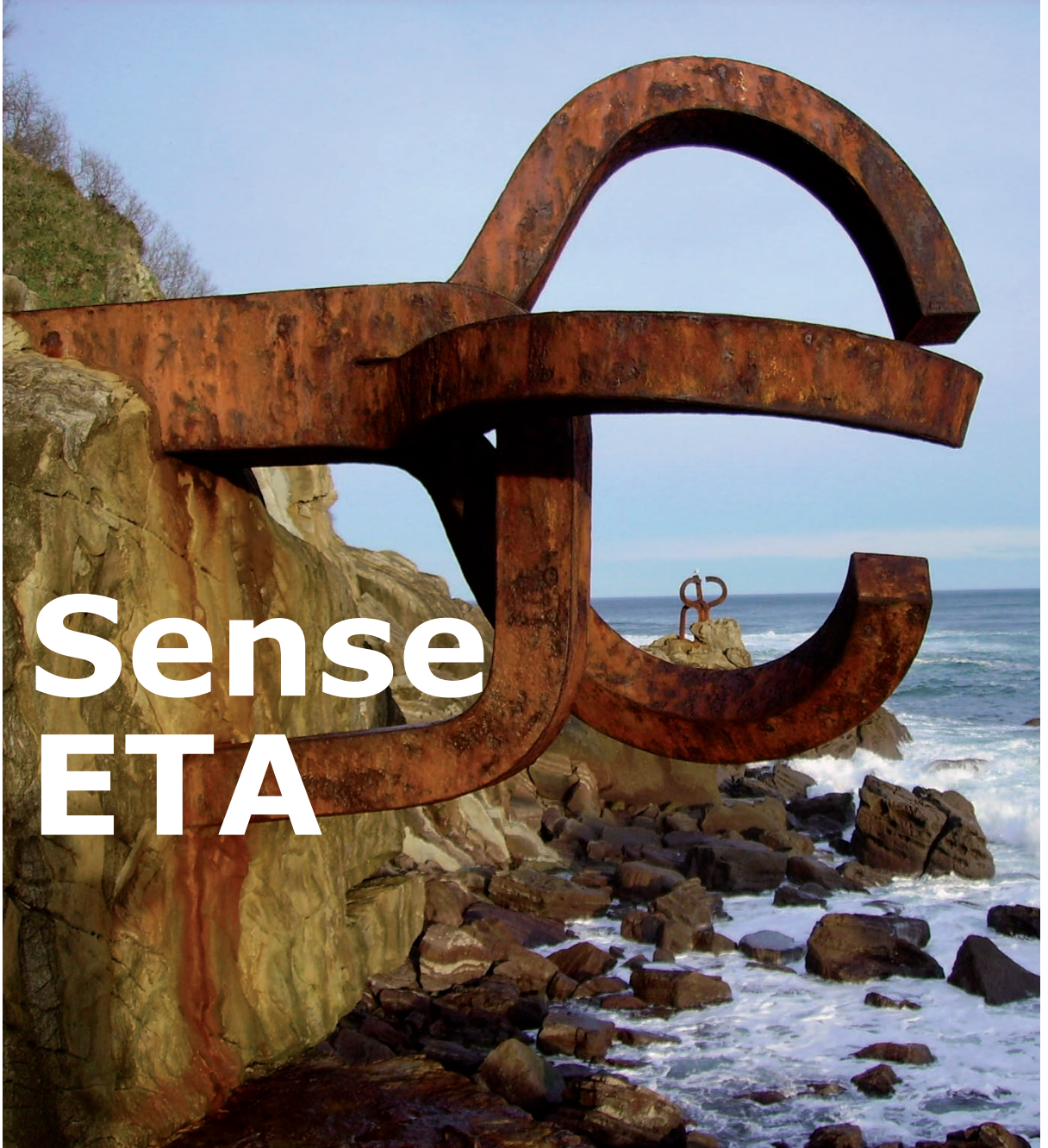
VilaWeb

Europa tria el corredor mediterrani, però inclou Madrid

La indignació globalitzada

Gaddafi, un dictador revolucionari

Entrevista amb Elena Milàixina, successora d'Anna Politkòvskaia a 'Nòvaia Gazeta'

Sense ETA

A Bonpreu i Esclat volem compartir, escoltar i conèixer les vostres impressions, suggeriments i comentaris.

Volem parlar d'alimentació, nutrició, gastronomia, salut alimentària, d'hàbits de consum i de vida... i de tot el que sigui del vostre interès.

Segueix-nos al:

www.bonpreu.cat

VilaWeb ^{III}

Partal, Maresma i Associats

C. Ferlandina, 43
08001 Barcelona
Tel. 93 442 64 39

Editora

Assumpció Maresma

Director

Vicent Partal

Coordinadora de la revista

Montse Serra

Cap d'edició

Jem Cabanes

Caps de redacció

Josep Casulleras

Roger Cassany

Redacció

Martí Crespo

Bel Zaballa

Pere Cardús

Jordi Carreño

Opinió

Xavier Montanyà

Marta Rojals

Coordinador de +VilaWeb

Tais Bastida

Màrqueting i publicitat

Jaume Prenafeta

Publicitat

Montserrat Calopa

Tecnologia

Francesc Pascual

Maquetació

Jordi Juan

Correcció

Martí Crespo

Fotografia

ACN

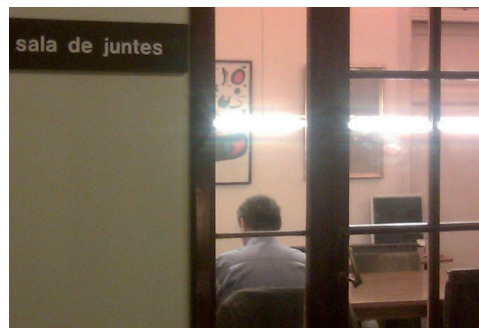
VilaWeb

Administració

Sandra Vilalta

Cristina Calzada

Editorial

Escrivint l'editorial sobre ETA al Centre de Lectura de Reus el 20 d'octubre de 2011

Vicent Partal

Un dia per a no oblidar

Hi ha moments que tens la sensació que les coses canvien per sempre. La fotografia que il·lustra aquest editorial n'és el testimoni d'un. És a Reus, al Centre de Lectura, i sóc tancat en una habitació que després vaig descobrir que era la sala de juntes. Passen pocs minuts de les set de la vesprada del dia en què ETA va anunciar la seua fi. El 20 d'octubre de 2011. Hi érem parlant amb els seus responsables quan va sonar el mòbil i des de la redacció em van avisar que ETA acabava de fer l'anunci tan esperat. I tan especialment esperat des de la conferència de Sant Sebastià. Amb una amabilitat que he d'agrair, els meus interlocutors van entendre que la reunió s'havia acabat sobtadament i jo em vaig tancar a escriure un primer editorial d'urgència que es va publicar pocs minuts després.

Al cap d'unes quantes hores començava una conferència de presentació de +VilaWeb a Reus mateix i ho vaig fer dient que seria difícil oblidar que la notícia del final d'ETA em va agafar a Reus.

Perquè d'aquestes coses, d'aquests moments clau, te'n recordes. Te'n recordes, d'on eres el dia que l'ésser humà va arribar a la Lluna, o quan el segon avió va impactar contra les Torres Bessones de Nova York, o...

Res no serà el mateix a partir d'ara al País Basc, ni a Espanya ni al nostre país. Res no serà senzill ni ràpid i l'eufòria actual no seria bo que amagara els problemes que vindran. Però el pas més difícil ja s'ha fet i això és tan transcendental que no podrem oblidar-ho en molt de temps.

Sumari

Opinió

- 6 i 7 Shell colonitza Irlanda, per Xavier Montanyà
- 8 Vendre la casa i anar de lloguer, per Marta Rojals

Personatges

- 9 Elisabeth Warren, la dona que sacseja l'esquerra nord-americana
- 10 Elèctrica Dharma, l'últim concert
- 11 'Escutar l'altre Miró'
- 12 i 13 Modest Prats, l'homenatge

Les dades

- 14 a 16 L'impacte informatiu de la fi d'ETA
Arribem als set mil milions
Si Twitter fossin cent persones...

Política

- 17 a 24 Sense ETA
Els negociadors
Entrevista amb Martxelo Otamendi
Opinions de Mariano Ferrer, Josep-Lluís Carod-Rovira
Encontre dels lectors de VilaWeb amb Fernando Barrena i Txelui Moreno
- 25 a 29 Europa tria el corredor mediterrani complet, però hi inclou Madrid
Germà Bel qüestiona les inversions promeses pel govern espanyol
Opinions de Josep Vicent Boira i Joan Amorós
- 30 i 31 Rosell i l'avió que l'esquitxa en un nou cas de corrupció al Brasil
- 32 a 34 La indignació globalitzada
- 35 a 39 Gaddafi, un dictador revolucionari
Opinions de Josep Martinoy, Jordi Llaonart i Xavier Montanyà
- 40 i 41 Entrevista amb Elena Milàixina, successora d'Anna Politkòvskaia a 'Nòvaia Gazeta'

Cultura

- 42 Ballant amb el dictador txetxè
- 43 Opinió de Vicenç Altaió
- 44 i 45 El Teatre de l'Arxipèlag de Perpinyà
- 46 i 47 Joan F. Mira versiona l'‘Odissea’ d'Homer

Avançament editorial

- 48 i 49 Dos tractats de Plutarc: ‘Consells sobre política’ i ‘A un governant incompetent’

Tecnologia

- 50 i 51 Àusias March, de Gandia a Mercuri
- 52 i 53 Envoltats d'ones

La cronologia

- 54 a 59 Els titulars del mes

La mirada de...

- 60 i 61 ‘Tolstoi és el culpable’, per Carles Torner

Els vídeos més vistos

- 63 ‘Una llengua que camina’, l'abast del corredor mediterrani i Xavi Castillo

Tancament

- 64 ‘Una llengua que camina’

Xavier Montanyà

Shell colonitza Irlanda

Per imposar la seva voluntat, les petrolieres multinacionals apliquen el mateix patró a tot el món. No tenen escrúpols a violar les lleis i els drets humans i ambientals. Exhaurides les vies legals, utilitzen la corrupció, la desinformació i la repressió. Tenen impunitat total. I no sols a l'Àfrica, on el cas del Delta del Níger n'és paradigmàtic. També a Llatinoamèrica i a Europa. Un dels indrets calents és la península d'Erris, a Irlanda. Allà, com a Nigèria, Shell practica una estratègia colonialista. És sospitosa de corrupció i repressió, ja sigui per la seva influència en la policia o per la contractació de tèrboles empreses de seguretat privades.

La península d'Erris és una zona pobra de la costa nord-oest d'Irlanda. Els seus habitants estan avesats a la feina dura de la mar i de la terra. La natura mai no els

ha regalat res. Les poques coses que tenen, se les han guanyades amb voluntat, força i sacrifici. Han patit durant segles, però és la seva terra. I els irlandesos, en això, no fan concessions. Des de 1996, quan una empresa britànica, Enterprise Oil, hi va descobrir un jaciment de gas natural al mar, la gent d'Erris lluita pacíficament per impedir que Shell envaeixi les seves terres amb un perillós gasoducte i una planta de processament.

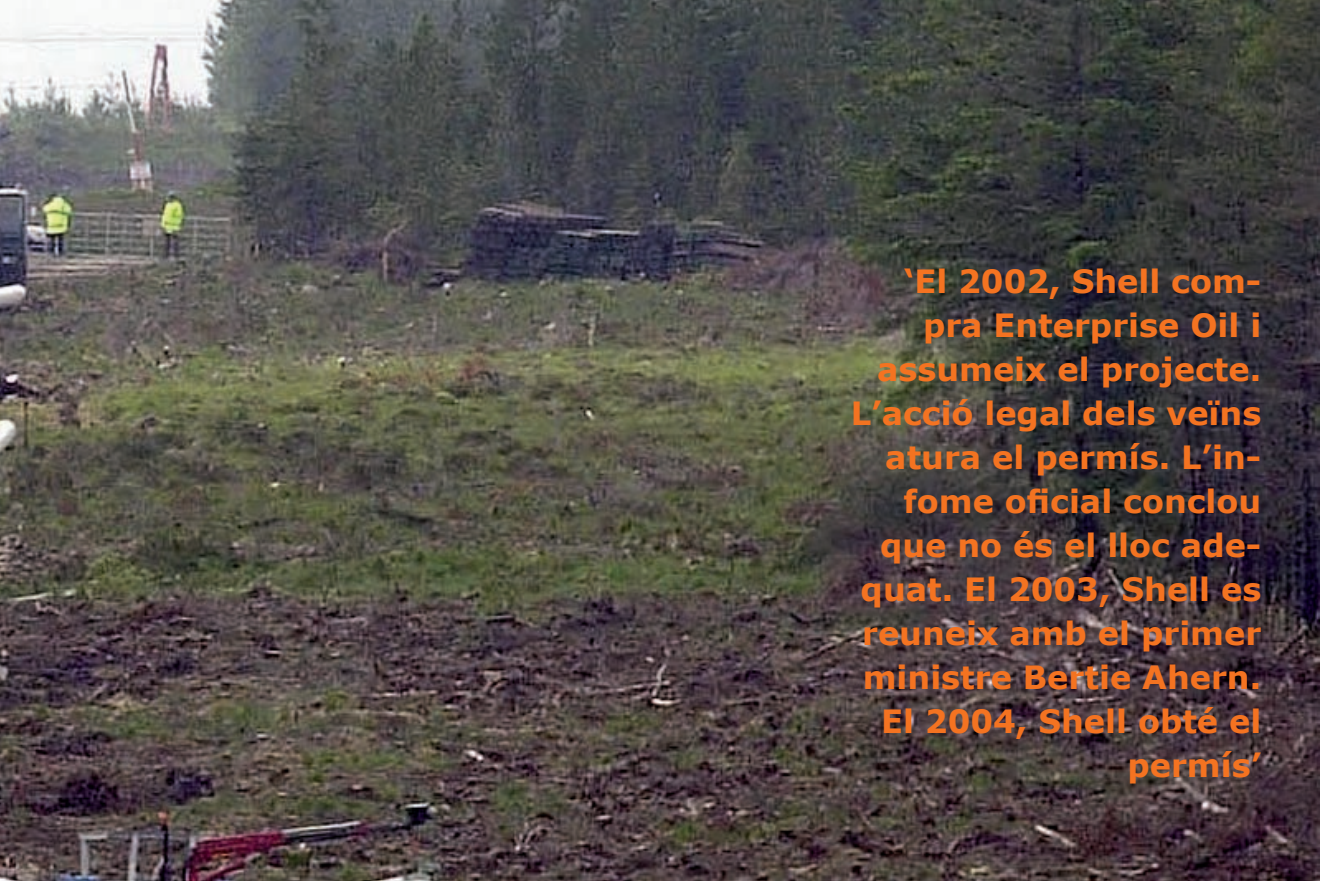
Síntesi dels fets. El 2002, Shell compra Enterprise Oil i assumeix el projecte. L'acció legal dels veïns atura el permís. L'infome oficial conclou que no és el lloc adequat. El 2003, Shell es reuneix amb el primer ministre Bertie Ahern. El 2004, Shell obté el permís. En aquests anys, els governs irlandesos han anat aprovant

importantes reduccions d'impostos i grans facilitats d'explotació per a petrolieres estrangeres, en detriment de les estatals. També han elaborat lleis que permeten Shell d'adquirir terres sense el permís dels propietaris. Hi ha manifestacions i ocupació d'instal·lacions. Repressió i detencions. El 2005, cinc homes són empresonats per haver intentat impedir que el gasoducte passi per les seves terres. També hi ha hagut encaputxats que han amenaçat activistes.

Erris és pràcticament militaritzada. Hi ha efectius policíacs i de la marina, dos vaixells patrulla i una empresa de seguretat privada, IRMS (Integrated Risk Management Services), contractada per Shell i que, com sol passar al Delta del Níger, té connexió amb les forces armades.

'El 2002, Shell compra Enterprise Oil i assumeix el projecte. L'acció legal dels veïns atura el permís. L'informe oficial conclou que no és el lloc adequat. El 2003, Shell es reuneix amb el primer ministre Bertie Ahern. El 2004, Shell obté el permís'

És dirigida per dos ex-rangers de l'exèrcit irlandès, un cos d'elit per a operacions especials, alguns membres del qual, els anys 1960 i 1970, van rebre instrucció a Fort Benning (Geòrgia, EUA), a l'Escola de les Amèriques, tal com els torturadors de les dictadures llatinoamericanes.

El món petrolier ha privatitzat la repressió. Els grups de mercenaris es dissimulen sota la tapadora d'empreses de seguretat privada, vinculades a grups multinacionals, a la cúpula dels exèrcits o als serveis secrets. Són convenientment emparats per una enginyeria jurídica a còpia de trampes en l'aplicació de les lleis local i internacional. De tant en tant, amb tot, en algun racó de món salta una notícia que els delata. A Bolívia, l'abril de 2009, en un intercanvi de trets, les

forces especials van matar tres homes, un irlandès, un croat i un romanès, i van fer uns quants detinguts. Els van trobar un important arsenal d'armes. Un dels caps dirigia un grup paramilitar feixista hongarès.

L'irlandès i algun altre membre d'aquest escamot, originari de l'Europa de l'est, havien treballat a Erris per a la seguretat privada de Shell.

La policia boliviana diu que volien causar una guerra civil per a aconseguir la secessió de la regió de Santa Cruz, rica en gas. Havien dut a terme un atac amb bomba i planejaven atemptats mortals. Evo Morales podia haver estat un dels objectius. Per què? Un any abans, el president bolivià havia anunciat la nacionalització d'un gasoducte. Shell posseïa un 25%

d'aquesta empresa, però no és possible relacionar-la directament amb els fets. IRMS, l'empresa de seguretat, tampoc. Al·lega que els morts i els detinguts ja no treballaven per a ells.

A més, la premsa boliviana ha publicat que entre les transaccions econòmiques que va rebre el grup de mercenaris, hi ha una ONG espanyola, la Fundación Iberoamérica-Europa, presidida per Pablo Izquierdo, ex-diputat del PP i antic cap de premsa de José María Aznar. No és la primera vegada que hi ha sospites d'aquesta entitat. Ja el 2004, ERC va revelar que aquesta ONG i algunes més de lligades al PP i a l'Opus Dei es beneficiaven dels fons d'ajuda a l'Irac. En aquell moment, un dels vocals de la Fundación Iberoamérica-Europa era Josep Antoni Duran i Lleida. ■

Marta Rojals

Vendre la casa i anar de lloguer

Ja s'ha clausurat el sarau immobiliari Barcelona Meeting Point, que fa tres anys podríem haver traduït al català per 'Compra, no siguis ruc'. Ara, aquest any, com ha insinuat Enric Reyna, president de l'Associació de Promotors de Barcelona i campió olímpic de l'optimisme empresarial, es veu que els russos no tenen tantes manies com els autòctons a l'hora d'adquirir un pis pel doble del que val.

Russos a banda, si ningú encara no ha fet números i s'empassa la proclama anual de Reyna que 'ara és un bon moment per a comprar' (per ell, fa un lustre que és el millor moment per a comprar), deu ser, dèiem, per la raó que tothom busca l'estabilitat, un terra ferm per a trepitjar. Quan tot ha esdevingut fràgil, la mínima amb què hauríem de poder comptar és un sostre segur que aguantí la pluja de les nostres misèries. I, ara per ara, l'alternativa del lloguer no ofereix la seguretat que

necessita tota família per a créixer i desenvolupar-se en pau.

Els qui avui pengen la majoria de rètols de lloguer solen ésser petits especuladors d'estar per casa, a qui el tret els ha sortit per la culata. Posar el pis a llogar és, per ells, una mera reconversió del negoci: tu lloga'm el pis, 'xato', vés-me pagant la hipoteca, fes de casa meua la teua llar, que a la mínima que pugui col·locar aquestes quatre parets rebràs un amable burofax que et convidarà, a tu i canalla, a fer els pataquets i a iniciar-vos en l'entranyable cultura del nomadisme.

En aquest país, mentre el lloguer protegit o regulat sigui una fantasia, mentre les mensualitats fulminin l'equivalent d'un sou mitjà, mentre els bancs considerin el lloguer un mecanisme de recuperació de finançaments funestos, l'opció d'arrendar no deixarà de ser sinó una manera encoberta de precarietat.

Però aquesta precarietat també pot ser moral: mentre els llogaters siguin considerats mercat, i no persones, hauran de sotmetre's servilment als càstings inquisitius dels administradors de finques; hauran de suportar la humiliació d'abonar fiances abusives a qui els considera per defecte uns aixeca-rajoles i uns esbotzalavabos; hauran de negociar la conveniència de cada reparació, cada renovació, cada millora, com si fossin luxes asiàtics.

Aquesta precarietat no té res a veure amb la felicitat tradició europea del lloguer digne. És la degeneració d'un sistema immobiliari que malda, com un monstre moribund, per continuar fent mercat amb les necessitats bàsiques de les famílies. És la reconversió perversa d'un sistema immobiliari que ha entès que la necessitat, com ho havia estat el totxo, és un valor segur. ■

Quan tot ha esdevingut fràgil, la mínima amb què hauríem de poder comptar és un sostre segur que aguantí la pluja de les nostres misèries.

Roger Cassany

Elisabeth Warren

La dona que sacseja l'esquerra nord-americana

En poques setmanes Elisabeth Warren ha passat de ser una veterana política de Massachusetts poc coneguda, a ser la dona de moda de la política nord-americana. En aquest **vídeo**, registrat en una reunió informal amb un telèfon mòbil, la candidata al senat Elisabeth Warren respon els atacs dels republicans, que s'oposen fèrrriament al projecte de llei de l'administració Obama d'apujar els impostos a les rendes superiors a un milió de dòlars l'any. I hi respon breument i amb grans dosis de sentit comú.

Warren, dreta davant una quarantena de persones, hi diu: 'En aquest país, ningú no es pot fer ric tot sol. Ningú. Que heu aixecat una fàbrica? Enhorabona. Però, siguem clars: les carreteres per on porteu els productes al mercat, les hem pagades tots nosaltres. Com també hem pagat l'educació dels vostres treballadors. I si heu pogut treballar tranquils a la fàbrica és gràcies a una policia i a uns bombers que també hem pagat nosaltres. Si no heu hagut de preocupar-vos perquè bandes de saquejadors us robessin tot allò que hi teniu, ni de llogar ningú per protegir-vos-ho, és gràcies a la feina que tots nosaltres hem fet. Que la fàbrica que heu aixecat us ha anat fenomenal, o que heu tingut una idea brillant? Quina sort!

Llegiu-ne l'article complet

**Vegeu vídeos
d'Elisabeth
Warren**

Bel Zaballa i Jordi Carreño

Elèctrica Dharma

Ha fet l'últim concert en homenatge a Esteve Fortuny

Vegeu el vídeo del concert a VilaWebTV

El 24 d'octubre, Elèctrica Dharma es va acomiadar amb un concert al Palau de la Música de Barcelona, després de trenta-set anys de carretera. El motiu? La necessitat d'aturar-se i de reinventar-se. El grup va centrar l'actuació en un homenatge a Esteve Fortuny, que ara fa vint-i-cinc anys que es va morir. En aquella 'nit col·lectiva', la Dharma es va fer acompanyar de vuit grups més, des de representants de les noves generacions com el Petit de Cal Eril, Inspira, Rosa Luxemburg i Raydibaum, a representants més veterans i amics seus com Mesclat, Obrint Pas, Jordi Molina i Roger Mas. D'aquesta manera es va acomiadar Elèctrica Dharma, si més no un quant temps. Va ser,

doncs, un concert d'homenatge i també un comiat.

Van ser quasi tres hores de concert, obert amb el 'Capitán Trueno' i 'L'oucomballa' i acabat amb 'La gent vol viure en pau'. Cadascun dels grups convidats va oferir una visió d'alguna de les cançons de la Dharma: 'El testament d'Amèlia' passat pel sedàs del Petit de Cal Eril; 'La lluna ha fet el ple' interpretada per Inspira; 'Les aventures del petit Príncep' explicades per la veu de Roger Mas; 'Alèxia' amb el so de la tenora de Jordi Molina; 'La presó del rei de França' en la versió d'Obrint Pas. Una trentena de cançons, signades per Esteve Fortuny, que s'encadenaren l'una rere l'altra. El repertori, a més, va

incloure tres peces inèdites: 'Cap a l'oest', 'Nit col·lectiva' i 'Peça timbal'.

'Moltes de les seves cançons han sobrepassat les fronteres musicals i han esdevingut himnes', deia des de l'escenari Miquel Gironès, d'Obrint Pas, uns quants segons abans d'arrencar el to de la Muixeranga. És justament d'aquest fet, que se sent més orgullosa la banda. En l'**entrevista** de VilaWeb, Lluís Fortuny i Carles Vidal expliquen que no els podia haver passat res millor que la seva música esdevingués tan popular i acabés esdevenint anònima. 'La gent canta l'Inana Inene a les cercaviles i no sap de qui és', deia Vidal, satisfet.

Escrutar l'altre Miró

S'ha inaugurat a la Fundació Miró de Barcelona 'L'escala de l'evasió', una exposició internacional que ve de la Tate Modern de Londres i que es veurà a la National Gallery de Washington

Més enllà de l'imaginari fantàstic i poètic, de colors vius, de Joan Miró (1893 - 1983), coexisteix un altre Miró, el que es compromet amb el seu temps i el seu país. L'obra de Miró reacciona i denuncia els moments tràgics de la guerra de 1936-1939, també ho fa arran de la Segona Guerra Mundial i durant els anys de dictadura franquista ferotge. És aquesta perspectiva, la que explora 'Joan Miró. L'escala de l'evasió', que s'ha inaugurat a la Fundació Miró i que es podrà veure fins el 18 de març de 2012.

Llegiu-ne l'article complet

Vegeu el vídeo de l'exposició 'Joan Miró. L'escala de l'evasió' a la Fundació Joan Miró.

Detall de 'Sèrie Barcelona (12)', 1944

Montserrat Serra

Modest Prats, l'homenatge

La presentació del llibre 'Homilies de Medinyà' que es va convertir en un acte de reconeixement al filòleg i sacerdot

Eren les cinc de la tarda a Girona. Núvols grisos i espessos amenaçaven pluja. Potser per això, encara que fossin les Fires de Sant Narcís, la ciutat estava tranquil·la i es podia aparcar sense dificultat. A aquella hora la tensió emocional es concentrava a la residència de sacerdots Bisbe Sivilla de Vista Alegre, on s'havien reunit més d'un centenar d'amics de l'intel·lectual i sacerdot Modest Prats per retre-li homenatge. Es presentava el seu llibre 'Homilies de Medinyà' (Empúries), que mostra la vessant més literària del filòleg.

En l'homenatge s'hi va concentrar la Girona profunda: hi havia la família Nadal en pes (Joaquim Nadal, els seus pares, el seu germà el periodista Rafael Nadal...), la consellera d'educació Irene Rigau, que Modest Prats va casar en primeres núpcies, l'actual alcalde Carles Puigdemont i la seva predecessora, Anna Pagans; el bisbe Camprodon; el món universitari amb la rectora de la UdG Anna Maria Geli, i professors com Albert Rossic, Miquel Berga, Xavier Pla, Mita Casacuberta, Josep M. Nadal (amb qui Prats va escriure el seu llegat intel·lectual més important, la 'Història de la

llengua catalana' en dos volums), i després amics de fondària amb els quals ha compartit àpats i viatges per Europa: Narcís Comadira, que va rebre el mestratge de Modest Prats al seminari, la catedràtica de teoria literària Dolors Oller, i el director de Temporada Alta, Salvador Sunyer. Ells amb simpatia l'anomenen el 'revendo'.

L'acte el va presentar i conduir el llibreter Guillem Terribas, tota una institució gironina, i hi van intervenir l'amic i qui fou durant molts anys editor d'Empúries, Xavier Folch; el deixeble i amic Salomó Marquès, que va aplegar i seleccionar els textos publicats; i l'escriptor Josep Maria Fonalleras, que en va fer l'edició, i que va ser l'encarregat de llegir alguns fragments, amb aquella veu greu i ben entonada.

Va ser un acte auster i bonic, sense sentimentalismes ni excessos de cap mena. Modest Prats tenia un bon dia també, l'alzheimer el va respectar i va poder gaudir de l'homenatge fins el final. L'acte, que s'havia fet dintre la residència per por de la pluja, es va acabar al jardí, amb panells i vi dolç, gentilesa de Jaume Subirós del Motel Empordà,

i coca que van portar els amics de Medinyà, on Modest Prats hi va fer de rector molts anys.

En aquest ambient la tertúlia hi era propícia. Entre les converses, una caçada al vol: l'historiador i director de l'Avenç Josep M. Muñoz recordava a Xavier Folch l'entrevista que li va fer per a la revista l'abril del 2009, quan Prats començava a notar que alguna cosa no rutllava. I Folch li va explicar que un dia d'octubre també del 2009 Modest Prats el va trucar (no el trucava gairebé mai) i li va dir: 'Només una cosa: m'han diagnosticat el mateix que al Pasqual Maragall.' Volia veure a l'expresident i Folch va fer perquè es trobessin un dia tots dos. Foch va preguntar a Maragall: T'en recordes de Modest Prats? i aquest li va contestar: el capellà savi de Girona. Diu Folch que Prats i Maragall van conversar unes tres hores. Diu que el capellà li preguntava què calia fer i Maragall li deia que escoltés molta música, que llegís encara que només fos el diari, i que mirés el futbol. La conversa la va capturar en Carles Bosch, que per aquell temps preparava la pel·lícula documental 'Bicicleta, cullera, poma'.

Modest Prats
HOMILIES
DE MEDINYÀ

BIBLIOTECA UNIVERSAL EMPÚRIES

'Homilies de Medinyà'

Feia molt que l'editor Xavier Folch insistia a Modest Prats que aplegués en un volum els seus escrits més literaris: 'Des del moment que vaig tenir consciència que Modest Prats era un orador inigualable i que convenia fixar algunes de les seves intervencions orals (homilies, sermons, conferències)'. Folch li va proposar el títol, fins i tot, 'Homilies de Medinyà', perquè en aquella època era el rector d'aquell municipi del Gironès. Però no és fins fa devora dos anys, quan li van diagnosticar alzheimer, que es va prendre la proposta d'una manera activa.

Salomó Marquès, amic i deixeble de Prats, va ajudar-lo a seleccionar els textos. De fet, quan va deixar la rectoria per anar a viure a la residència de capellans, en el procés del trasllat va poder classificar i ordenar els documents que s'hi conservaven. Diu Marquès: 'La sorpresa més gran va ser la troballa d'un petit bloc amb un diari manuscrit dels dies d'abans de l'ordenació de capellà. (...) El llibre s'acaba amb dos textos que hem cregut oportú de fer conèixer pel valor literari. El primer, titulat 'Dietari 1980', conté unes pàgines que va escriure durant els mesos de gener i febrer, i és del tot inèdit. El segon text, 'Rigorosament literal', va ser publicat com a introducció d'un llibre de bibliòfil, 'En defensa de la lletra' de Miquel Plana.'

L'escriptor Josep Maria Fonalleras ha estat el curador de les 'Homilies de Medinyà'. Diu que

l'obra també aplega una selecció d'homilies i sermons que Modest Prats va escriure els anys seixanta i setanta, 'per desgràcia plenament actual, perquè vol dir que no ha canviat res des d'aleshores, i que són importants perquè mostren la seva faceta més cívica: pren posició en favor de l'abolició de la pena de mort l'any 1975, parla de la situació política, de la mort de Just M. Casero...'. També destaca unes homilies quaresmals, que Prats va escriure a partir d'uns textos de la Bíblia. Tot plegat fa que, segons Fonalleras, aquesta figura intel·lectual es presenti també com un capellà preocupat per l'església catalana, pel Concili Vaticà II, i mostri el seu caire més cívic i social, ensems amb el més personal i íntim.

Per Fonalleras, el llegat intel·lectual més important de Prats és, sens dubte, la 'Història de la llengua catalana' que va escriure amb Josep M. Nadal. Però Prats també va fer una labor important com a docent, perquè va ser professor de la Universitat de Girona durant tres dècades. 'Hi ha unes quantes generacions que van rebre el seu mestratge.'

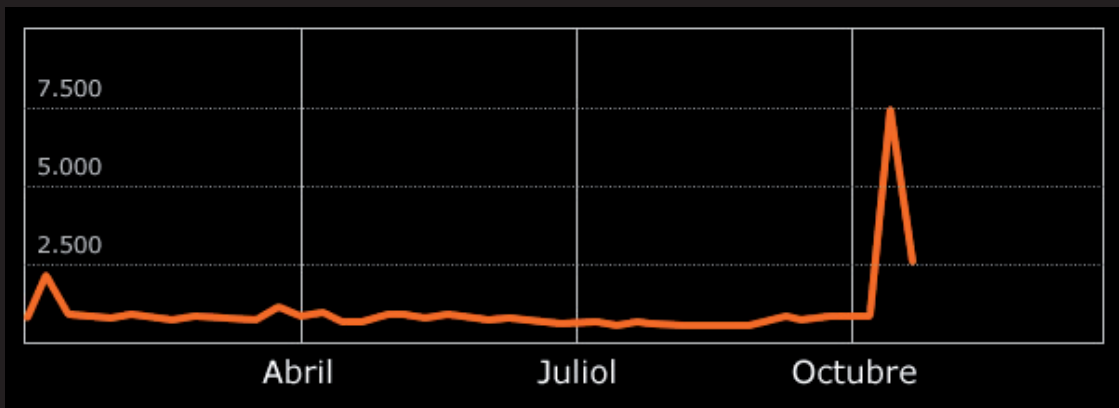
'El llibre demostra la seva gran vàlua literària. En aquest sentit és importantíssim. Cert que Modest Prats ja havia publicat un llibre, 'Engrunes i retalls', però se cenyia sobretot a aspectes lingüístics i era més acadèmic. 'Les Homilies de Medinyà' li dona la dimensió literària que faltava destacar.'

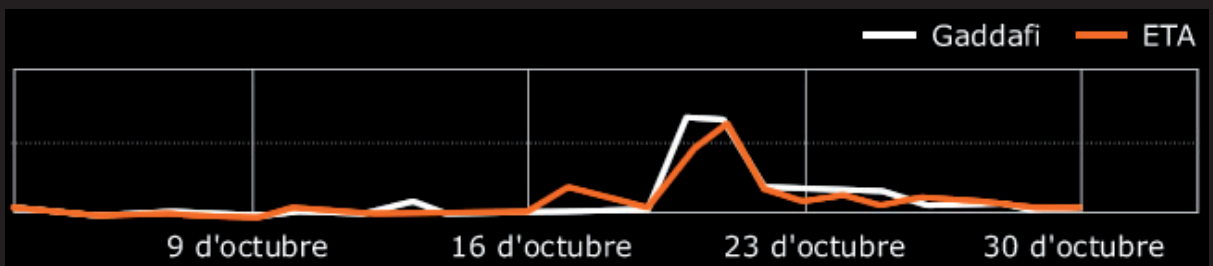
Les dades d'octubre

L'impacte informatiu de la fi d'ETA

Nombre de notícies sobre ETA publicades en els diaris del nostre país al llarg de l'any 2011

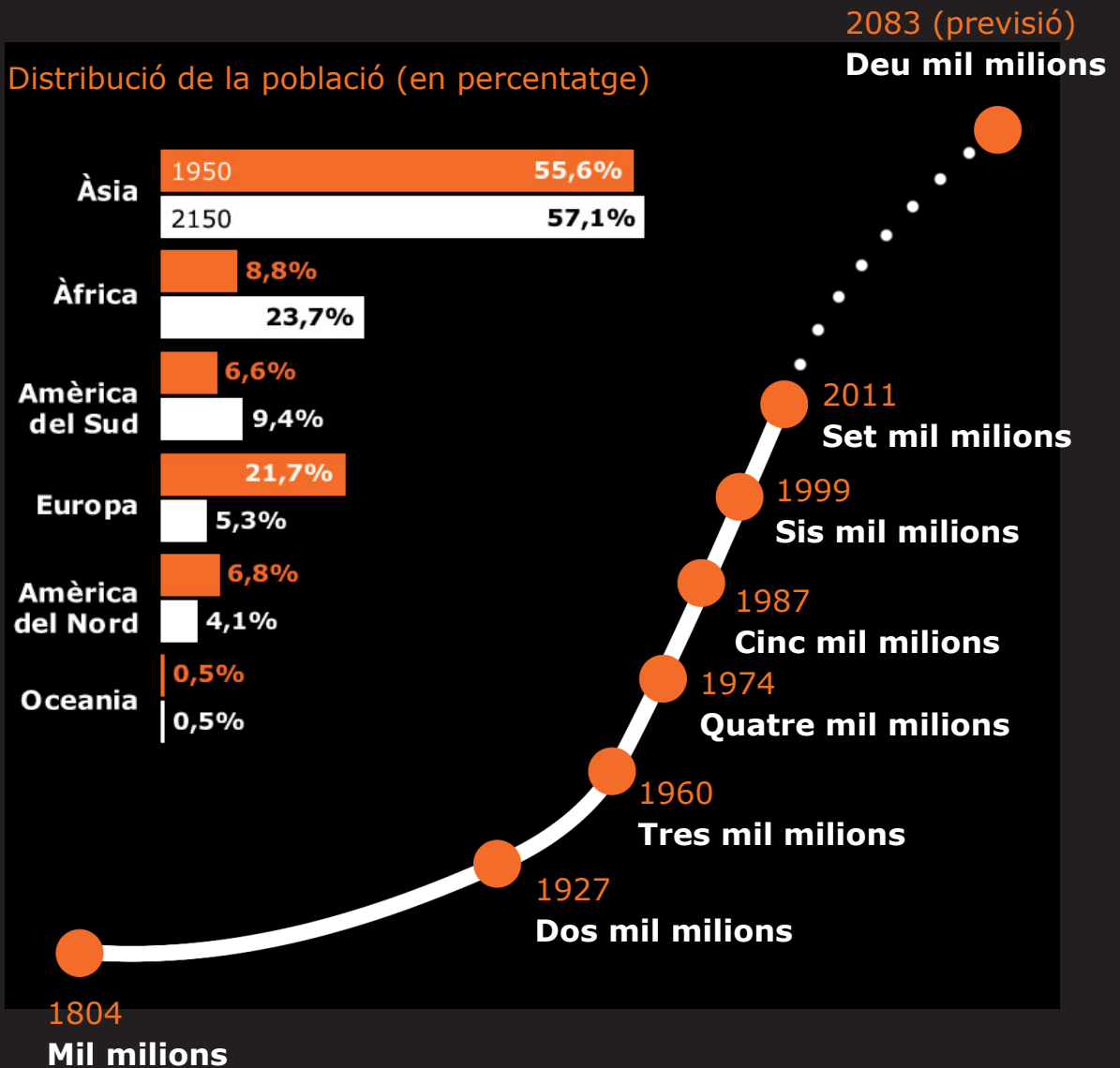
Impacte en la premsa internacional de la caiguda de Gaddafi i la fi d'ETA

Població mundial

Arribem als set mil milions

Si Twitter fossin 100 persones...

Un estudi sobre el trànsit mundial de Twitter ha usat la metodologia ja famosa de reduir l'univers d'usuaris a cent persones. El resultat és aquest.

20 morts
(comptes buits)

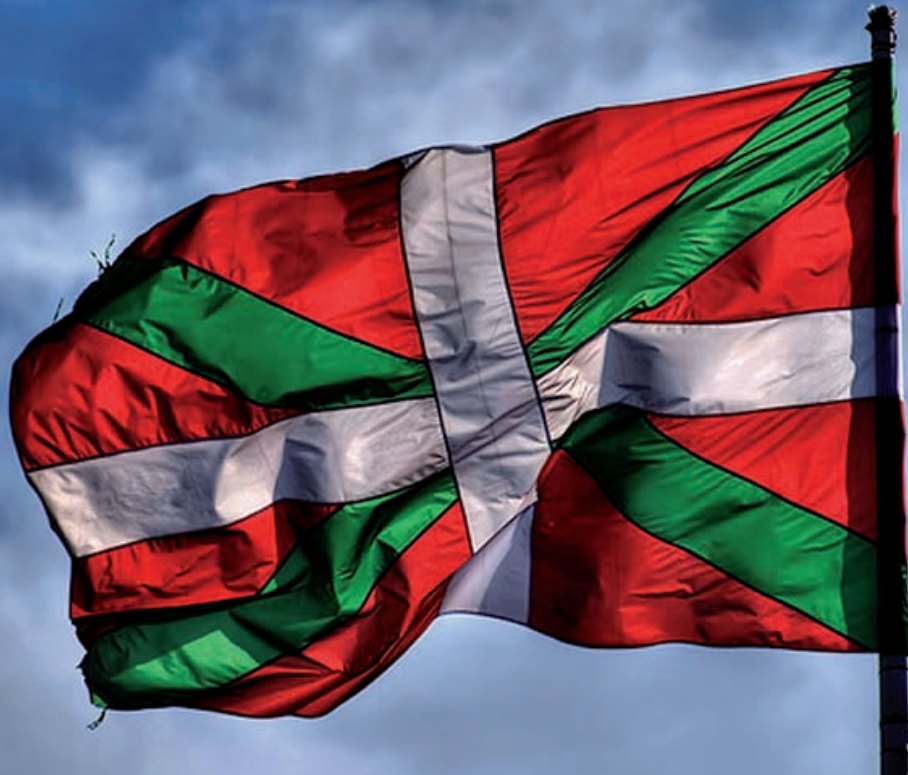
Només 5
amb més de 100 seguidors

50 mandrosos
la setmana passada no van piular

5 xerraires
creen el 75% de les piulades
(d'aquests un 32% són robots)

Vicent Partal

Adéu a ETA

A vegades ETA ha representat la dignitat del seu poble i a vegades ha estat la pitjor cara del seu poble.

ETA ha anunciat que deixa les armes. I no per esperada és menys transcendent la notícia. És un moment històric per al País Basc en primer lloc, però també per al nostre país i per a Espanya. Res no serà igual mai més i, per sort, la violència deixarà definitivament de condicionar la vida de la gent i el debat polític.

Cal felicitar, doncs, el poble basc i la gent que ha fet possible, des de moltes instàncies, aquest adéu a les armes. El País Basc perd una de les seues anomalies i guanya una oportunitat de futur que, amb ETA disparant, era simplement impossible.

Aquesta és, doncs, una hora solemne. I perquè ho és cal recordar que durant mig segle ETA ha representat coses molt diferents. A vegades ETA ha representat la dignitat del seu poble i a vegades ha estat la pitjor cara del seu poble. A vegades ha ajudat la causa de la llibertat i a vegades ha actuat contra la llibertat. No és pas la mateixa, l'ETA que ens va alliberar de Carrero Blanco i l'ETA que va matar Ernest Lluch. Com no és pas la mateixa, l'ETA de Txiki i Otegi i l'ETA de l'atemptat d'Hipercor. Ni és la mateixa, l'ETA que va ajudar a tirar endavant els demòcrates de tot l'estat i l'ETA que cínicament considerava les platges d'Altea i

ETA s'ha acabat però les raons profundes que van fer néixer ETA -algunes, no totes per sort- persisteixen i continuaran sent part del debat polític

d'Alacant com un tros més d'Espanya.

No és la mateixa ETA, però no ens confonguem: hi ha una sola ETA. I no es pot explicar l'ETA bona sense la dolenta, i a l'inrevés. Avui cal recordar que ETA és el fruit directe d'una dictadura, la franquista, que la va fer sorgir i que va cometre molts més crims i més arbitraris que no els que ETA hagi comès mai. ETA és una reacció a la negació dels drets civils i nacionals que a molts llocs del món ha donat fruits semblants.

La violència, i això ho puc dir tranquil·lament ara que ETA s'ha dissolt, és un mètode i prou. A vegades serveix i a vegades no. A vegades ajuda les causes justes i a vegades mata les causes justes. Però no es pot negar, sense caure en la propaganda en favor d'una de les parts, que la violència política sempre té unes causes profundes. Moralment, ens pot semblar aberrant. Però quan en un país una part substancial de la pobla-

ció troba la violència justificada –i aquest ha estat sempre el cas del País Basc–, aleshores la grandiloqüència moral contra els violents sol ser més un instrument de combat polític que no una actitud moral. Especialment si la crítica de la violència es fa servir per negar i tapar el debat polític i social que hi ha a l'origen de la violència.

I això avui no ho podem oblidar, ni ho hem d'oblidar. ETA s'ha acabat, però les raons profundes que van fer néixer ETA –algunes, no totes per sort– persisteixen i continuaran essent una part del debat polític.

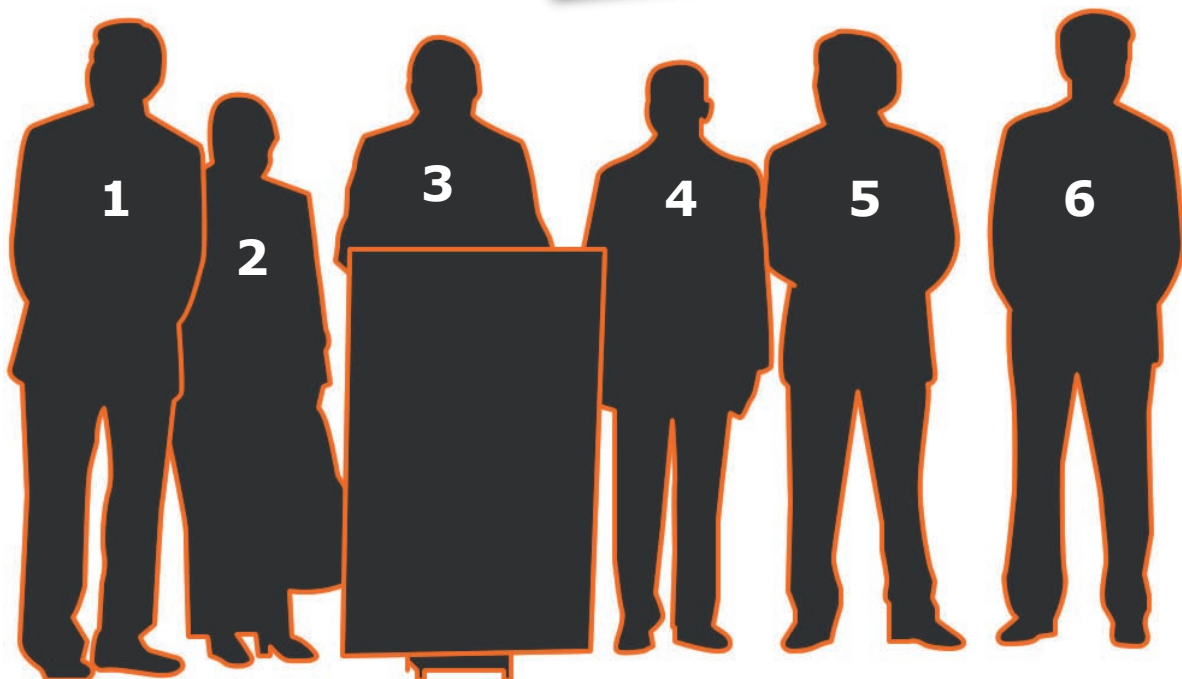
Em fa content saber que ningú més no morirà. Em fa feliç i crec que és la cosa més important de totes. Però també em fa content saber que ETA ha entès que era una nosa enorme per al seu poble i per a tots nosaltres. Ho ha fet tard, ho podria haver entès fa anys, però ara tant és. Perquè el que importa ara és el futur que s'obre, de manera imparabile.

Vegeu el vídeo del comunicat d'ETA

Els facilitadors

Un grup de dignataris internacionals va facilitar amb la seva participació en la conferència de Sant Sebastià el comunicat final d'ETA

1 Gerry Adams

Dirigent del moviment republicà irlandès. Negociador principal en el procés de pau al nord de l'illa.

2 Gro H. Brundtland

Va ser primera ministra de Noruega i directora general de l'Organització Mundial de la Salut.

3 Bertie Ahern

Ex-primer ministre irlandès. Del partit Fianna Fáil. Va participar activament en el procés de pau.

4 Kofi Annan

Ex-secretari general de l'Organització de les Nacions Unides.

5 Pierre Joxe

Antic ministre d'Interior francès i l'home que va detenir més militants d'ETA.

6 Jonathan Powell

Va ser el cap de gabinet de Tony Blair. Directament implicat en les converses de pau irlandeses.

Pere Cardús

Entrevista amb Martxelo Otamendi, director de 'Berria'

'Res no s'hauria fet sense el permís diplomàtic de Zapatero i Rajoy'

L'anunci de la fi d'ETA no ha pas sorprès un dels periodistes més ben informats de la realitat basca. El director del diari 'Berria', Martxelo Otamendi, ha viscut de ben a prop, i en algunes ocasions personalment, un conflicte polític que fa segles que dura, però que aquests últims cinquanta havia marcat la lluita armada d'ETA. Poques hores després de l'anunci de la fi definitiva de la lluita armada, en parlem amb Otamendi, que deixa entreveure l'esperança que aquesta vegada sigui la bona.

—No trobeu que ha costat molt d'arribar a la fi d'ETA?

—El comunicat és la culminació d'una feina de dos anys de l'esquerra abertzale. Una feina molt intensa i molt difícil al principi perquè gent de l'entorn abertzale i de fora es resistia al canvi d'estratègia. Ha calgut vèncer molts obstacles parats per a boicotar aquest canvi. No era gens fàcil arribar fins aquí, però ja hi som.

—Qui l'ha pilotat, aquest canvi?

—El canvi de passar d'una estratègia político-militar a una d'exclusivament política, més complicat que no sembla, ha tingut uns promotors molt destacats:

Arnaldo Otegi, Rafa Díez Usabiaga i Miren Zabaleta, ara empresonats i que passen aquests dies històrics a la presó, ben injustament, per complir una condemna de deu anys. Els tribunals han posat a la presó unes persones que en un país normal haurien premiat per haver fet això que han fet.

—El mèrit és d'Otegi, Usabiaga i Zabaleta, doncs?

—Tota l'esquerra abertzale ha fet aquests dos anys una feina impressionant: amb ajut extern, com el de l'advocat Brian Currin i companyia, i amb l'ajut intern de molta gent del País Basc que

s'ha dedicat desinteressadament a fer possible el canvi d'estratègia. Aquest canvi té, doncs, molts petits protagonistes que l'han fet possible.

—L'anunci hauria estat possible sense la conferència de Sant Sebastià?

—L'anunci d'ETA que posa fi al procés és molt important, però cal tenir en compte que ha estat precedit de la conferència internacional de Sant Sebastià, amb la participació i sota l'auspici de dirigents internacionals molt importants i d'un nivell diplomàtic excepcional. N'hi ha prou de pensar en Kofi Anan o en l'ex-ministre d'Interior francès... No hi havia el ministre d'Esports, no, sinó el de la matèria més sensible en un conflicte d'aquesta índole.

—ETA ha complert allò que li demanaven?

—La conferència va tancar-se amb un comunicat molt poderós que exigeix, al primer punt, el final de la lluita armada i que insta els governs espanyol i francès a posar-se en contacte amb ETA per mirar d'esvaïr les conseqüències del conflicte.

ETA ha complert el compromís contret amb els mitjancers internacionals. Amb el comunicat ETA ha tancat cinquanta anys de lluita armada.

—Quin valor històric conferiu a l'anunci?

—El del comunicat va ser un dia per a recordar totes les víctimes, totes. Per a recordar tots els qui s'han acostat al procés per ajudar a resoldre el conflicte. Va

ser també un dia d'esperança per a molta gent. Molta gent podrà anar-se'n a dormir tranquil·la perquè demà, a l'hora de llevar-se, no haurà de mirar sota el cotxe. I molta més gent dormirà tranquil·la perquè no temerà ser víctima d'una ràtzia policíaca pel fet de ser jove i moure's en l'activisme polític i social. No hauràs de patir per si et tanquen el diari, ni per si et poden torturar qualsevol dia. És un dia important per a molta gent. Probablement, el dia més important de la política basca d'aquests últims trenta anys.

—Sense la lluita armada d'ETA s'acaba el conflicte basc?

—L'anunci de la fi d'ETA no resol, 'per se', el conflicte. Perquè ja hi havia conflicte abans d'ETA, com demostra l'existència del PNB, i n'hi continuarà havent ara. Encara que no hi hagi lluita armada, el conflicte continuarà ben viu i caldrà trobar les vies polítiques de resolució. Per això és molt important el punt quart de la declaració de Sant Sebastià, que recomana la formació d'una mesa de partits per a arribar a un acord final de resolució del conflicte. I en el punt cinquè els mitjancers internacionals s'ofereixen a col·laborar-hi per tal d'arribar a aquest objectiu.

Kofi Anan, Jonathan Powell, Bertie Ahern i companyia no van venir al País Basc a fer una visita turística, sinó a contribuir amb la seva immensa experiència a segellar un projecte final de pau i a definir el marc que permetrà de portar-lo a la realitat; de portar-l'hi des d'un punt de vista polític, sempre amb mitjans democràtics i pacífics.

—Què us ha semblat la reacció de la part espanyola?

—El president José Luis Rodríguez Zapatero sabia perfectament que tot això anava en dansa. Entre més raons, perquè, si el president espanyol no ho hagués volgut o no ho hagués permès, hauria estat impossible de reunir dignataris internacionals de tant de relleu a la conferència de Sant Sebastià. Zapatero ho sabia perfectament, fins i tot, probablement, tenia esment dels termes de la declaració que es va llegir dilluns. A més, em fa l'efecte que tampoc Mariano Rajoy no va boicotar la conferència, per molt que alguns dels seus s'expressessin amb una bel·ligerància desmesurada. Però Rajoy no la va boicotar, perquè hauria estat molt difícil que Zapatero facilités la conferència sense, si més no, la passivitat de Rajoy. Amb el temps, ja veurem i ja ens explicaran alguns periodistes bascos quina ha estat la història soterrada dels fets d'aquesta setmana. Però res no s'hauria pogut fer sense tenir el permís diplomàtic de Zapatero i Rajoy.

—Quin pas toca fer ara?

—Encara que només tingui un mes de vida, el govern actual ha de fer ràpidament un gest d'humanització de la situació dels presoners. Ha d'acostar els presoners ràpidament, encara que s'escudaran en el poc temps que els resta. Si ho fan, Zapatero s'endurà la glòria d'haver estat el president que ha posat les bases de la fi del conflicte. Però ha de demostrar el coratge necessari i prendre la determinació de fer allò que cal fer. ■■■

Mariano Ferrer, periodista i analista basc i un dels fundadors del diari 'Egin'

'Hem passat del tot és ETA al tot és trampa'

Quan vaig saber el veredict, em vaig quedar paralytat. No m'ho esperava, sobretot perquè aquí la gent ha percebut l'esforç d'un determinat grup de l'esquerra abertzale per canviar el seu plantejament i perquè al llarg d'aquests últims mesos s'ha vist un canvi, no sols en l'opinió generalitzada, sinó també en l'opinió il·lustrada. Magistrats, advocats i juristes han dit que cada cop era més difícil de mantenir l'acusació que ETA dirigia el procés que havia començat l'esquerra abertzale, sobretot quan tot apuntava a un esforç d'aquesta última per tirar endavant el seu projecte polític amb autonomia fins a aconseguir el final de la lluita armada.

Prejudici

Tanmateix, ens hem trobat que els jutges (si més no, aquests) no ho entenen així. La raó? Un prejudici, que puc entendre com a històricament format i consolidat per la llarga trajectòria d'ETA i per la tardança de l'esquerra abertzale a veure com era de necessari, per al seu projecte polític, trencar amb ETA. Ens han donat l'esperança que això passaria dues o tres vegades i mai no ha passat

definitivament, i això ha fet que s'instal·lés, en una part de la població i ja no diguem entre la judicatura, la impressió que tot és una trampa. Hem passat del 'tot és ETA' de Garzón al 'tot és trampa', que és la tesi que va posar Mayor Oreja. És a dir, que l'esquerra abertzale simula ser bona perquè només pot triomfar si ofereix la impressió que està desconnectada amb ETA.

La majoria dels qui vivim de prop aquest procés pensem el contrari: que justament els fets que el jutge construeix per demostrar la supeditació d'aquest projecte a ETA s'entenen com un esforç de l'esquerra abertzale per desvincular-se d'ETA, tenint en compte quina ha estat la història i la necessitat que hi ha perquè aquesta desvinculació es faci per les bones, per evitar escissions.

'In dubio pro reo'

Quan parlem de justícia, s'insisteix molt en dues qüestions: la presumpció d'innocència i el principi 'in dubio pro reo' [en cas de dubte, s'ha d'afavorir l'encausat]. I, sincerament, vista l'evolució d'aquests últims dos anys, caldria, com a mínim,

suposar el principi del dubte, que no hi ha la seguretat que un jutge necessita per a condemnar algú, a la vista dels fets. I a sobre, com a dirigent d'ETA. Davant la convicció del jutge, només puc dir que al judici es van presentar proves molt poc convincents, i l'anomenat testimoni principal va haver de rectificar unes quantes vegades per acabar admetent que tampoc no tenia gaire clar allò que havia dit. Recordem que és sobre aquestes bases que es construeix la sentència.

Jutjar des dels budells

Hi ha molts jutges que, per la història d'ETA, són incapaços d'assumir que del nucli del moviment d'alliberament nacional basc pugui sortir res de bo. Per la meua experiència en el procés 18/98, em sembla que la jutgessa Murillo és una d'aquestes persones. Que ha jutjat des dels budells i que és incapaç de raonar sobre els fets.

Llegiu-ne tot l'article

(Opinió recollida per telèfon per la redacció de VilaWeb.)

Josep-Lluís Carod-Rovira, polític i filòleg

'No m'estranyaria que puguem parlar d'aquí a poc temps d'Otegi president'

El comunicat és la conseqüència previsible de la reunió que s'ha fet a Sant Sebastià. El què és important és que mai s'hauria celebrat una reunió amb un perfil d'assistents d'alt nivell, amb l'ex-secretari general de l'ONU i ex-primers ministres, si no haguessin disposat d'unes garanties per les quals l'organització armada està disposada a cessar definitivament les seves activitats. El comunicat és la conseqüència lògica i previsible, i la notícia positiva és que s'hagi fet la reunió.

Ara el que cal és que els governs actuals d'Espanya i França estiguin a l'alçada de les circumstàncies i, per tant, iniciïn converses per analitzar les conseqüències del conflicte, com demana el comunicat. Cal que es posin les bases per a una pau definitiva i duradora en la qual es faci realitat el reconeixement del dolor de les víctimes i la reparació com a mínim moral de les víctimes de tots dos bàndols.

Crec que el més positiu és que finalment al País Basc l'opció política independentista s'ha acabat imposant a la opció militar independentista. Estic convençut que una esquerra independentista

seriosa, amb vocació de majories, no marginal i amb responsabilitats de govern pot ser com a mínim la segona força política basca. No m'estranyaria que, si les coses van com desitjo, puguem parlar d'aquí a poc temps d'Otegi president. Que la persona que ara és a la presó es converteixi en el pròxim president del País Basc.

El compromís dels governs espanyol i francès i, especialment, dels partits majoritaris espanyols amb aquesta proposta de resolució dependrà de la voluntat que tinguin d'aconseguir la pau. És evident que un independentisme que només s'expressi per la via militar és el que menys preocupació, paradoxalment, pot comportar a l'estat espanyol. Quan l'independentisme s'ha expressat només per la via política, ha obtingut uns resultats extraordinaris. És lògic que els defensors acèrrims de la integritat territorial de l'estat prefereixen un independentisme militar que no un independentisme polític perquè el militar no té ni comprensió interna ni simpaties internacionals. Contra l'independentisme polític no hi poden fer res. És inapel·lable. En aquest sentit, és un bon símptoma l'actitud que ha mostrat en

aquesta conferència internacional el Partit Socialista d'Euskadi, que ha vist les conseqüències positives que pot tenir per a la resolució pacífica i definitiva del conflicte. ■■

Quan l'independentisme s'ha expressat només per la via política, ha obtingut uns resultats extraordinaris. És lògic que els defensors acèrrims de la integritat territorial de l'estat prefereixen un independentisme militar que un independentisme polític perquè el militar no té ni comprensió interna ni simpaties internacionals

Encontre dels lectors de VilaWeb amb els dirigents abertzales Fernando Barrena i Txelui Moreno

'El govern espanyol ha de començar ara un diàleg amb ETA'

Vegeu el vídeo de l'encontre amb els lectors de VilaWeb

Txelui Moreno va recordar que, ara com ara, 'continuem essent il·legals i clandestins. Encara tenim gent a la presó, com l'Arnaldo Otegi i molta més, per motius polítics'

El govern de José Luís Rodríguez Zapatero es nega a fer cap pas sobre la situació penitenciària dels presoners d'ETA i sobre la legalització de Sortu, i en traspasa la responsabilitat a l'executiu que surti de les eleccions vinents. Però l'esquerra abertzale recalca que el govern espanyol ha d'actuar ara que ETA ja ha anunciat l'abandonament de l'activitat armada. 'Instem el govern espanyol actual a assumir un nou esquema per començar un diàleg amb ETA. Ha de fer-ho ara, i deixar com a llegat al president vinent, sigui Rubalcaba o Rajoy, un procés ja obert', diu Fernando Barrena, membre de l'esquerra abertzale i ex-integrant de la mesa nacional de Batasuna.

'Des d'ara és impossible de continuar amagant que darrere la lluita armada d'ETA hi ha un conflicte polític, que ja existia abans d'ETA, però que continua existint des del moment que neguen l'existència del País Basc com a poble i li neguen el dret de decidir.' Per Barrena, la declaració d'Aiete, la que van subscriure els mitjancers internacionals, és un 'full de ruta perfecte' per a resoldre el conflicte. 'Ara hem de veure com tots les presos

polítics (un centenar) poden tornar a casa, com la societat basca reconeix l'existència de víctimes de tota mena i com es defineix un esquema de desarmament i de desmilitarització: el desarmament d'ETA i la desactivació policíaca i militar desmesurada del País Basc, aquests últims seixanta anys'.

Els portaveus de l'esquerra abertzale van recordar que fins ara tots els passos en favor de la pau havien estat unilaterals. Però que havia arribat el moment de la multilateralitat, és a dir, que els partits polítics i els governs espanyol i francès també en fessin. 'Si no, haurem de continuar fent passos unilateralment: una declaració d'independència unilateral', va dir Txelui Moreno. Va recordar que, ara com ara, 'continuem essent il·legals i clandestins. Encara tenim gent a la presó, com l'Arnaldo Otegi i molta més, per motius polítics. I hi ha 40.000 persones que no ens podem presentar a les eleccions a l'estat espanyol. Amaiur s'hi presenta, però cap dels quadres de l'esquerra abertzale no s'hi pot presentar. I Bildu avui té batlles de vint-i-cinc anys. Hi ha hagut una renovació generacional impensable'. ■■■

Europa tria el corredor mediterrani complet, però hi inclou Madrid

El govern espanyol serà l'encarregat d'administrar les prioritats de finançament i d'execució de tots aquests eixos

El corredor mediterrani ja és oficialment una prioritat de la Comissió Europea per al 2030. Brussel·les subvencionarà l'eix ferroviari de mercaderies que connecta el centre d'Europa amb Perpinyà, Barcelona, Tarragona, València, Cartagena i Almeria. Des d'Almeria, el traçat continuarà per l'interior fins a Granada, i arribarà després a Algesires. I tot i la insistència aragonesa, i del mateix ministre de Foment espanyol, José Blanco, Brussel·les descarta la connexió de la Península amb el

centre d'Europa travessant el Pirineu; es nega a finançar en plena crisi l'excavació d'un túnel d'entre trenta i seixanta quilòmetres per connectar Saragossa i Tolosa esquivant Catalunya.

Siim Kallas, l'eurocomissari de Transports, fou l'encarregat de revelar el traçat del corredor mediterrani, que finalment no deixarà despenjada Alacant i baixarà fins a Almeria, però que inclourà un ramal que pujarà d'Algesires cap a Madrid i que passarà per

Brussel·les descarta la connexió de la península amb el centre d'Europa travessant els Pirineus

Governos, partits i entitats del país criden a pressionar el govern espanyol perquè no arraconi l'eix mediterrani

Saragossa. Els presidents català, valencià i balear van expressar conjuntament amb un comunicat la satisfacció per l'anunci de la comissió: 'Aquesta decisió suposa el premi a una tasca molt intensa de col·laboració entre els nostres governs i les entitats de la societat civil que s'hi han compromès especialment: empreses, cambres de comerç, associacions d'empresaris, acadèmics, mitjans de comunicació i l'associació Ferrmed, entre més. El corredor mediterrani comença a ser una realitat gràcies a l'esforç incondicional de tothom. En aquests temps de dificultats, era necessari que fóssim exigents i aportéssim tota la nostra capacitat de convicció'.

'No podem abaixar la guàrdia'

Ara, convé recordar que la comissió també ha inclòs, a petició del govern espanyol, el corredor atlàntic, la interconnexió ferroviària amb el nord per Irun, dins les prioritats de la xarxa d'infraestructures transeuropees. El govern espanyol serà l'encarregat d'administrar les prioritats de finançament i d'execució de tots aquests eixos, per la qual cosa els partits i entitats del país s'han afanyat a pressionar-lo perquè no deixi en un segon pla el corredor mediterrani. 'De moment s'ha guanyat una victòria, però ara caldrà estar més atents que mai perquè, aquests anys vinents, la societat d'aquí pressione el govern espanyol, també l'europèu, per tal

que tot això siga una realitat', deia a VilaWeb el secretari de l'Institut Ignasi Villalonga d'Economia i Empresa, Eliseu Climent. I el secretari general de Ferrmed, Joan Amorós, afegia: 'La comissió ha fet 'un café para todos' en la línia del que demanava Blanco, donant llibertat de moviment i de finançament al govern espanyol. I això és molt perillós. La suma d'aquestes dues coses –que restin competitivitat al corredor mediterrani respecte al madrileny i que l'estat inverteixi primer allà on vulgui– fa que hàgim d'estar molt alerta i que no puguem abaixar la guàrdia'.

De moment, el ministre de Foment, José Blanco, va manifestar que l'actual govern espanyol ha assignat al projecte del corredor mediterrani, que serà viari i ferroviari, un pressupost de 49.800 milions. Aquesta partida pressupostària es desplegarà, segons el ministre, entre el 2014 i el 2020, a una mitjana de 7.000 milions l'any per cada un dels exercicis. El ministre va dir que amb aquesta previsió el corredor mediterrani, la seva línia bàsica, estarà acabat l'any 2020. Ara, un dels economistes que més ha teoritzat sobre el corredor, Germà Bel, avisava en una conferència recent: '[Els 49.000 milions] és una quantitat que no es va gastar en l'AVE durant la dècada meravellosa. És una aixecada de camisa.'

Germà Bel qüestiona les inversions promeses pel govern espanyol al corredor mediterrani

Les promeses de Blanco li semblen una 'aixecada de camisa' · Creu que Europa hauria de sancionar els estats que no executin les obres subvencionades

Si la Unió Europea obligués a tornar la subvenció als estats que no executen un projecte, com és el cas del corredor mediterrani, 'a Espanya no hi hauria el mapa de prioritats que tenim, perquè ens quedaríem sense subvenció'. Ho deia el catedràtic d'Economia Aplicada de la Universitat de Barcelona, Germà Bel, en una conferència al cicle Tribuna Ateneu.

En la conferència va qüestionar els 49.000 milions d'euros i escaig que el Ministeri de Foment espanyol ha promès d'invertir en la xarxa ferroviària i viària estatal. 'És una quantitat que no es va gastar en l'AVE durant la dècada meravellosa', va dir Bel. I va afegir: 'És una aixecada de camisa.'

'La Unió Europea ha perdut l'oportunitat de regular els transports des de Brussel·les' donant llibertat d'inversió als estats i no posant sancions als que no compleixin, va explicar;

i va donar per fet que el govern espanyol no complirà ni els terminis ni les inversions a les quals s'ha compromès: 'Hi haurà un conflicte de prioritats perquè en època de recessió no hi haurà tots aquests diners'.

Sobre quin corredor ha de ser prioritari, fou clar: 'La crisi fa veure les coses de cara i pel corredor mediterrani hi haurà mercaderies; així de senzill, no cal argumentar res més.' A Europa, ha explicat, ho veuen clar des de fa anys 'i no entenen per què hi ha aquest debat a l'estat espanyol'. La raó és la lògica dels costos: pel corredor central no hi ha mercaderies i l'oferta, per molta que n'hi hagi i que es construeixi, no crea demanda.

Molt crític de la política d'infraestructures dels darrers governs espanyols, va deixar clar que calia insistir 'cada dia al govern espanyol' perquè no al·legui manca de diners per a

fer el corredor mediterrani i, en definitiva, 'no ens aixequi la camisa'. I va recordar que s'acaba de licitar una línia de TGV per a passatgers entre València i Castelló i unes altres a Galícia i Extremadura. 'Ja veurem què passarà; de moment solament hi ha hagut un canvi conceptual, important, perquè els ports de la mediterrània ja són al mapa de transports europeu; però és un canvi conceptual i prou.'

Bel dissectiona la confusa privatització dels aeroports

En resposta a una pregunta sobre la privatització dels aeroports, Germà Bel va ironitzar i va teixir una dura crítica a l'estratègia privatitzadora del govern espanyol. 'És una tragicomèdia moral', va dir, i va insistir que el govern havia enganyat la societat dient que li donaria un paper determinant. El corol·lari, va dir, de 'la feina mal feta no té futur'. 🇪🇺

Josep Vicent Boira, geògraf de la UdV

'La pressió social i el consens entre el País Valencià i Catalunya han estat fonamentals'

Aquest és el final d'una etapa que comença a principi del segle XX; és una lluita molt llarga que també suposa el començament d'una nova etapa. Ara el desafiament és integrar els territoris en aquesta infraestructura de comunicacions i transport.

És important que el corredor mediterrani s'haja declarat prioritari, tot i que des d'un punt de vista econòmic ja ho era, per això considere que ara s'ha posat damunt la taula que era un corredor al servei de l'economia productiva. I, és clar, era fonamental que el corredor mediterrani arribés fins a Almeria i més enllà.

El corredor mediterrani té dues dimensions: una de global, que s'ha d'analitzar dins les sinergies d'àmbit mundial, entre l'Àsia i Europa, per exemple; i una altra de suma d'elements locals, és a dir, les connexions que vertebraven tot el territori. Per exemple, les vies de comunicació que uneixen Castelló i Tarragona, València i Barcelona, Almeria i Múrcia... El corredor és la suma dels trams locals (que amb aquest corredor se solucionaran) i la potència de la dimensió mundial.

El corredor és la suma dels trams locals (que ara se solucionaran) i la potència de la dimensió mundial.

És evident que la pressió ha estat clau en aquest cas. Una pressió que va començar el 1918, quan es va publicar el primer article que apostava per un corredor ferroviari que passés pel litoral mediterrani. La lluita, doncs, ve de fa molts anys, tot i que ha estat aquests últims set o vuit anys que hi ha hagut un consens social, també entre valencians i catalans, que ha permès que Madrid i Brussel·les, sobretot Madrid, rectificassin una característica essencial del disseny d'Espanya, que havien estat les infraestructures radials. Per tant, la pressió de la societat civil ha estat fonamental, com també ho han estat els consensos entre el País Valencià i Catalunya.

Això quant a la pressió interior, que ha estat bàsica, exemplificada sobretot aquests últims mesos en empresaris i cambres de comerç. Però també cal tenir en compte el canvi de perspectiva a Europa, on la crisi econòmica ha fet recentrar els objectius. Les bones idees no sols han de ser bones, també han de trobar el context idoni. El corredor mediterrani l'ha trobat ara, gràcies a les pressions dels últims mesos, sobretot econòmiques, i també una dosi de realisme i pragmatisme d'Europa, que ha vist que les dades de productivitat del territori eren reals. ■■

Les bones idees no sols han de ser bones, han de trobar el context idoni. El corredor mediterrani l'ha trobat ara.

Joan Amorós, secretari general de Ferrmed

'Hem tingut una bona notícia, però alerta, perquè no hi ha res guanyat'

D'entrada, la sensació és de satisfacció, perquè la proposta de corredor que comença a Sant Petersburg i acaba al Marroc és avalada per la Unió Europea.

Tots els països, tots, han fet cas de la proposta de traçat de Ferrmed: Suècia, Finlàndia, Dinamarca, Luxemburg, França... I l'únic punt que ha quedat mig penjat, com sempre, és el de l'estat espanyol, per dos motius. El primer: la línia de la part sud no passa per la costa, és a dir, no passa per Màlaga i passa per Granada, cosa que està fora de lloc totalment, perquè allarga el recorregut cent vint quilòmetres addicionals absolutament innecessaris i amb rampes importants, que resta competitivitat al corredor respecte al corredor central per Madrid.

I aquí hi ha el segon: la comissió ha fet 'un café para todos' en la línia del que demanava Blanco donant llibertat de moviment i de finançament al govern espanyol. I això és molt perillós. La suma d'aquestes dues coses –que restin competitivitat al corredor mediterrani respecte al madrileny i que l'estat inverteixi primer allà on vulgui– fa que hàgim d'estar

molt alerta i que no puguem abaixar la guàrdia ara com ara.

Perquè no oblidem una cosa: és cert que cal mirar cap a Europa i que les mercaderies que vénen de l'Àsia són el futur i que s'han de descarregar a l'arc mediterrani, per al bé d'Europa i de tothom. Però el nord de l'Àfrica és una zona emergent. Empreses com Ford ja ens han dit que hi obren fàbriques. I aquestes mercaderies també seran importants i acabaran triant el camí que estigui acabat abans i que tingui un recorregut més curt. I ens interessa que passin pel Mediterrani perquè potser aquestes mercaderies es complementen amb unes altres que vénen de l'Àsia i necessiten unir-se abans d'arribar fins al centre d'Europa.

Per tant, atenció: hem tingut una bona notícia, però alerta, perquè no hi ha res guanyat i novament l'estat espanyol ha estat l'únic que ha jugat a l'ambigüitat. I això no ens ha d'estranyar, però tinguem clar que no és pas un bon senyal. Ara la nostra batalla serà aquesta. ■

La comissió ha fet 'un café para todos' com demanava Blanco donant llibertat de moviment i de finançament al govern espanyol. I això és molt perillós.

Les mercaderies de l'Àsia són el futur i s'han de descarregar a l'arc mediterrani, per al bé d'Europa i de tothom. Però el nord d'Àfrica és una zona emergent.

Pere Cardús

Rosell i l'avió que l'esquitxa en un nou cas de corrupció al Brasil

El diari 'A Folha de São Paulo' ha publicat la investigació de la policia brasilera sobre la venda d'una avioneta a Sandro Rosell i al seu soci, una transacció que hauria servit per a emblanquir diners

La policia brasilera ha cridat a declarar el president de la Federació Brasileira de Futbol, Ricardo Teixeira, perquè investiga la venda reiterada d'una avioneta a Sandro Rosell i Cláudio Honigman (soci de Rosell a l'empresa Brasil 100% Marketing), que creu que va servir per emblanquir diners. Ho explica el diari brasiler 'A Folha de São Paulo'.

Aquest diari ha publicat la investigació sobre la compra-venda d'aquesta avioneta. Segons la investigació, la companyia d'aviació brasilera TAM va vendre a Teixeira un avió particular. Una part del preu de l'avió s'havia de satisfer amb una avioneta Cessna PT-XIB, que Teixeira deia que era seva, però que era de la TAM i que havia entrat al país per un dòlar. Aquest preu d'origen estrany ha cridat ara l'atenció de la policia, sobretot perquè l'avioneta s'ha venut manta vegada entre empreses en què participen Teixeira, Sandro Rosell i Cláudio Honigman fins a superar el preu de mercat. Finalment la va comprar un dirigent de la TAM que negociava en l'origen un contracte de patrocini amb la federació brasilera de futbol.

Aquesta és la cronologia dels fets publicada per 'A Folha de São Paulo':

-El març del 2007 la companyia aèria TAM proposa de vendre un avió particular al president de la Federació Brasileira, Ricardo Teixeira, per 12,5 milions de dòlars (19,3 milions de reals brasilers). Com a part del pagament, Teixeira donarà a TAM un avió usat, un Cessna amb matrícula PT-XIB (vegeu-ne la foto), que comptablement equivaldrà a 7,9 milions de dòlars (12,2 milions de reals). Curiosament aquest avió no és de Teixeira, sinó de Cessna. I el representant de Cessna al Brasil és justament TAM. Per tant, Teixeira ven a TAM un avió de TAM. Els experts consultats per 'A Folha' han trobat la documentació de l'aparell i han dit que no valia més de 3 milions de dòlars (6 milions de reals). -El maig del 2007 TAM signa un contracte de patrocini amb la selecció brasilera i autoritza la compra de l'avió al president de la Federació Brasileira de Futbol (que en realitat és de TAM).

-Teixeira finalment no compra l'avió nou, però l'avió PT-XIB, que teòricament era propietat seva i que havia comprat TAM, és venut finalment a Brasil Marketing 100%, propietat de Rosell i Honigman. -El juliol del 2008 Honigman signa un acord amb Rosell pel qual l'avió PT-XIB, que ja és propietat de Brasil 100% Marketing, el compra l'empresa Ailanto (que és una em-

presa propietat de Rosell, i en un 1% de la seva secretària Vanessa Almeida Precth). El preu que en paga Ailanto és de 8 milions de reals (4 milions de dòlars).

-Ailanto registra l'avió a l'Anac (Agència de l'Aviació Civil) l'agost del 2009. I en el moment del registre diu que l'ha adquirit per 17,8 milions de reals (9,8 milions de dòlars), molt per damunt del preu que Rosell havia dit.

-El novembre del 2009 Ailanto ven l'avió a una empresa que es diu Beydoun International per 4 milions de dòlars, aleshores equivalents a 7,2 milions de reals.

-El gener del 2010 Rui, el president de TAM, Thomaz de Aquino, es fa soci de Beydoun International. Aquest home és el que el març del 2007 havia fet la proposta de venda de l'avió particular a Teixeira.

VilaWeb s'ha posat en contacte amb el Barça per obtenir les explicacions de Rosell, però del club no han volgut fer declaracions.

És la segona investigació sobre corrupció en la qual es veu involucrat Sandro Rosell per la seva relació amb Teixeira. Al final de setembre 'The Economist' va implicar Rosell en un altre cas de corrupció centrat en Teixeira i investigat per la fiscalia brasilera. ■

La indignació

globalitzada

Més de nou-centes manifestacions en tots els continents expressen una protesta mundial contra les polítiques econòmiques i el sector financer

Les manifestacions més grans van ser a Roma, Madrid i Barcelona · De Girona a Elx, es van fer manifestacions a tot el país

El moviment dels indignats va viure el 15 d'octubre una jornada d'èxit internacional, en protagonitzar manifestacions en centenars de ciutats de més de vuitanta països. De Sidney a San Francisco, amb un èmfasi especial a Europa, els manifestants van protestar contra les polítiques econòmiques dels governs i van atacar el sistema financer i les seves institucions.

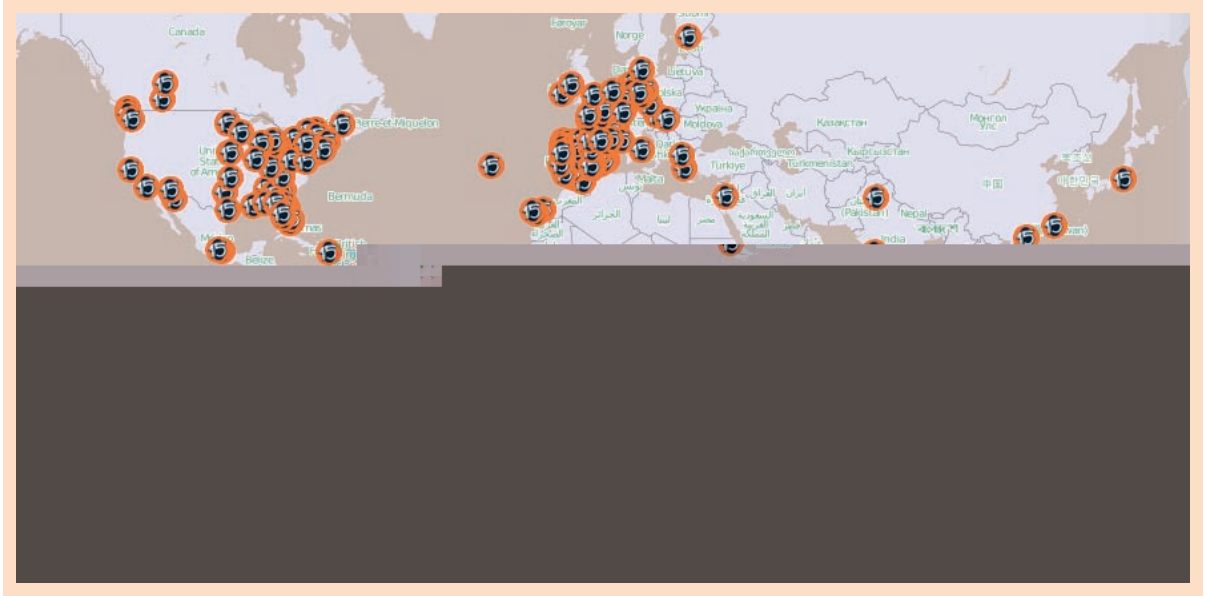
Les manifestacions més importants es van fer a Roma (on hi va haver destrosses importants), Madrid i Barcelona. La de Barcelona va ser una gran demostració de força amb 60.000 persones desfilant, segons la policia, o 400.000, segons els organitzadors.

En un bon grapat de capitals europees els indignats es van fer notar. Algunes que s'esperaven multitudinàries, com la d'Atenes, no ho van ser tant, mentre que a Londres la concentració també va ser petita, però va comptar amb la presència de Julian Assange, de Wikileaks, que es va dirigir als manifestants.

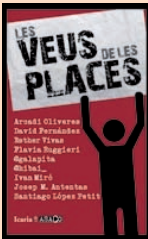
Pels organitzadors, la mobilització del 15 d'octubre pretenia ésser un punt d'inflexió tant per al panorama mundial com per al moviment del 15-M mateix, que després de cinc mesos d'activitat segueix l'estratègia d'internacionalitzar la protesta, com passa des del mes de setembre als EUA amb el lema 'Occupy Wall Street'.

Un focus d'atenció especial era la ciutat de Nova York, on l'ocupació de Wall Street ha aconseguit revifar el moviment globalment. Uns vint mil manifestants es van concentrar a Times Square i van col·lapsar el centre de Manhattan en un ambient tens per moments, a causa del marcatge de la policia. També en dotzenes de ciutats d'Amèrica, entre les quals Toronto San Francisco, Mèxic i Lima, hi va haver concentracions i manifestacions. A l'Àsia i el Pacífic hi havia hagut les primeres concentracions del dia, amb escassa participació en ciutats com l'australiana Sidney i la filipina Manila.

Manifestacions a tot el món

Bibliografia dels 'indignats'

'Les veus de les places'

Més d'un autor
(Icària & Asaco, juliol del 2011)

El volum inclou aportacions sobre el moviment i des del moviment: Arcadi Oliveras a la plaça Islàndia (plaça de Catalunya); les cròniques que el periodista David Fernández va publicar a VilaWeb, i articles d'Ivan Miró i Flavia Ruggieri, @galapita i @hibai_, Josep Maria Antentas i Esther Vivas, i Santiago López Petit.

'Les raons dels indignats'

Més d'un autor
(Pòrtic, juliol del 2011)

Anàlisi des de dins del moviment editada pel professor de la UPF Raimundo Viejo. Amb Hibaí Arbide, Diego Díaz, Íñigo Errejón, Jorge Moruno, Gala Pin, Aitor Tinoco i Ibai S. Urbieta. Inclou al final una breu cronologia i els annexos 'Acampada/Bcn: demandes de mínims' i 'Manifest democràcia real ja!'

'Indigneu-vos!'

Stéphane Hessel
(Destino, març del 2011)

Manifest contra la corrupció, la pobresa i les desigualtats, contra el poder absolut del diner, contra la indiferència i el cinisme dominants. Crida a la resistència, sobretot als joves. El títol del llibre ha acabat donant nom al moviment del 15-M.

'La primavera dels indignats'

Sebastià Bennasar
(Meteora, juliol del 2011)

El subtítol, 'Assaig d'una nova pràctica política', resumeix el centre d'interès del llibre, que dissectiona gairebé en temps real l'esclat del moviment, en cerca els antecedents, interpel·la persones de condició diversa sobre el fenomen i aporta i creua dades.

Martí Crespo

Gaddafi

un dictador revolucionari

Semblança biogràfica d'un dels líders més carismàtics i polèmics del Magrib, enderrocat després de quaranta anys al capdavant de Líbia

Muammar al-Gaddafi ha estat l'últim autòcrata a caure al Magrib, després dels presidents tunisià i egipci, Zine El Abidine Ben Ali i Hosni Mubàrak. Així com els dos últims han estat enderrocats per revoltes populars després de vint anys i trenta en el govern, Gaddafi, que en feia quaranta que mantenia el poder a Líbia, el país més pròsper en un bon grapat d'indicadors de tot el nord de l'Àfrica, ha acabat mort durant el setge de les tropes rebels i de l'OTAN a la seva ciutat natal, Sirte, l'últim reducte dels seus fidels. Les diferències de Gaddafi respecte a la resta de governants de la regió són molt més àmplies, gràcies sobretot a una personalitat molt marcada. No en va, el coronel Gaddafi va rebre, d'ençà que va participar en el cop d'estat que va posar fi a la monarquia d'Idris I el 1969, tota mena de qualificatius: alliberador, heroi, revolucionari, reformista, dictador moderat, autòcrata, sàtrapa paranoide, dèspota i, amb l'esclat de la guerra civil actual, carnisser despietat.

Muammar Abu Minyar Abdel Alam ben Hamid al-Gaddafi, nascut el 7 de juny de 1942 al si d'una família nòmada beduïna a la regió septentrional de Sirte, va agafar les regnes del país l'1 de setembre de 1969, arran del cop d'estat d'un grup de militars contra el rei Idris I, que havia dirigit el país des de la independència d'Itàlia el 1951. Amb tan sols vint-i-set anys es va saber imposar com a 'cap fraternal i guia de la revolució' dins la junta militar que es va revoltar contra la monarquia. En l'època de la revolució líbia, el Pròxim Orient era un dels camps de batalla on es lliurava la guerra freda entre els EUA i la Unió Soviètica, amb Richard Nixon i Leonid Brezhnev al capdavant. I també era l'època on al veí Egipte governava Gamal Abdel Nàsser, la ideologia panarabista del qual va influir moltíssim el jove i carismàtic coronel libi. (Gaddafi considerava que el poble libi era qui dirigia el país i, per tant, ell no havia variat mai el rang de coronel.)

Gaddafi es va afanyar a introduir canvis radicals en contrast amb la resta de països de la zona, per mitjà de termes com la justícia social, la lluita contra la corrupció, la llibertat personal i la moral islàmica. Rere aquests conceptes morals, Gaddafi també va sorprendre aleshores amb la implantació de la 'revolució cultural', consistent a rebutjar les conductes estrangeres: va tancar totes les bases militars foranes en territori libi i va decretar la reforma agrària, la nacionalització dels bancs i les companyies estrangeres, a més de la indústria petrolera, un xec en blanc per a l'economia del país. Els seus gestos en matèria política també van desconcertar: va optar per una 'harmonia' tant a l'interior (eliminant la majoria de forces

polítics, des de comunistes fins a forces de l'extrema dreta i l'integrisme islàmic) com de cara enfora (amb l'adopció inicialment d'un discurs antiimperialista i, alhora, allunyat de l'òrbita soviètica).

La seva singular ideologia socialista, amb elements d'islamisme i nacionalisme àrab, la va plasmar en un 'Llibre verd' (1973) on també exposava un nou concepte de República Àrab Socialista sense presidència, primer ministre, parlament ni administració local. Tot era substituït per la Jamahiriya, un neologisme a partir de la paraula àrab 'yumhuriya' ('república') i que es pot traduir per 'govern de la massa', concretat per mitjà d'uns quants nivells de comitès populars.

L'obsessió de Gaddafi d'erigir-se en la cara visible del panarabisme el va empènyer sovint a intentar acostaments amb els països del Magrib (el 1989 va aconseguir la creació de la Unió del Magrib Àrab, integrada també per Algèria, el Marroc, Mauritània i Tunísia) i a intervenir, militarment o com a mediador, en conflictes amb estats veïns del sud com el Txad i el Níger. Més enllà de la regió, la posició antiimperialista de Gaddafi i el seu suport logístic d'organitzacions armades com l'IRA, ETA i grups palestins, va servir de justificació al govern nord-americà de Ronald Reagan per a bombardar la capital, Trípoli, el 15 d'abril de 1986. Hi van morir cent persones, entre les quals hi havia una filla de Gaddafi. En resposta, agents libis van fer esclatar un avió de la Pan Am que sobrevolava el municipi escocès de Lockerbie, el desembre de 1998, i que va causar dos-cents setanta morts.

L'acostament de la comunitat internacional

L'escalada de la tensió va deixar Gaddafi sol i Líbia convertit en un estat pària, sancionat per l'ONU i amb l'animadversió explícita dels EUA i Europa. Les ingents reserves de petroli del país, amb tot, van permetre sobreviure políticament el coronel Gaddafi. Des d'aquell extrem, les posicions entre Líbia i la comunitat internacional es van anar acostant, gràcies sobretot a una moderació gradual en les formes de Gaddafi, que va condemnar els atacs d'al-Qaida de l'11 de setembre de 2001 contra Nova York i Washington i va reconèixer, el 2003, la participació del seu govern en l'explosió de l'avió de Lockerbie. Juntament amb la renúncia a disposar d'armes de destrucció en massa i l'obertura a les inversions estrangeres, tot plegat explica la progressiva normalització de les relacions amb la comunitat internacional. Des d'aquell any, de fet, no han estat estranyes les visites, fotografies i encaixades de mans de Gaddafi amb dirigents com Silvio Berlusconi, Barack Obama, Vladímir Putin, Nicholas Sarkozy, José Luis Rodríguez Zapatero...

Tot i l'esforç d'acostament i normalització de relacions amb l'exterior, Gaddafi va veure com, a rebuf de les revoltes populars dels països veïns, 'l'harmonia política' que mantenia amb mà de ferro des de feia quaranta-un any va derivar en una guerra civil que l'ha descavalcat del poder. Una revolta popular forjada, ironies de la història, des de la segona ciutat del país, Bengasi, la mateixa des d'on es va llançar el cop d'estat que el va col·locar al poder, l'1 de setembre de 1969. ■

Josep Martinoy, periodista

Rematant Gaddafi

L'atemptat de Lockerbie li va costar l'aïllament internacional durant una dècada

A partir del 2000, la seva oposició a Occident va deixar pas a una relació íntima i cordial amb alguns dirigents europeus

Qui reconstruirà Líbia i qui se n'emportarà el petroli? És força clar

El degà dels dictadors africans ha estat un personatge particular i estrofolari que ha abraçat ideologies diverses i que ha tingut una relació amb el món occidental d'amor-odi, a la qual la diplomàcia internacional ja ens té molt acostumats. Si al principi s'acostava al panarabisme de l'egipci Gamal Abdel Nàsser, la seva aplicació del socialisme àrab va ser molt peculiar. El seu llibre verd, el full de ruta de la seva política, barrejava idees polítiques peculiars amb l'islamisme. I si al principi fins i tot els Estats Units van veure bé la seva arribada al poder i hi van col·laborar, el seu acostament a la Unió Soviètica i el suport al terrorisme internacional van fer que els nord-americans, sota la presidència de Ronald Reagan, el posessin a la llista negra d'enemics a abatre. Tots els seus intents d'unir Líbia amb uns altres països van fracassar, però sí que va ser una peça clau de la constitució de l'Organització de la Unitat Africana (OUA).

Però la crisi econòmica internacional, que va activar la primavera àrab, li va esclatar a les mans. (...) No sé quina mena d'assessors tenen els dictadors, però no és gaire difícil d'intuir que

en un encarament militar amb l'OTAN les possibilitats de sortir-ne escaldat són considerables. Les arengues, les amenaces i els discursos estripats no serveixen per aturar les bombes. Sense l'ajuda occidental els rebels difícilment haurien guanyat la guerra i Gaddafi es va equivocar negant-se a negociar quan va començar la revolta.

Ara Gaddafi ja és història i el Consell Nacional de Transició (CNT) que dirigeix el destí de Líbia té al davant el difícil desafiament de refer un país que ha estat quaranta anys dirigit per un dèspota. Amb una societat desestructurada, amb unes infraestructures castigades pels bombardeigs i els combats, el nou govern libi només podrà posar-se en mans dels governs occidentals que ha ajudat el país a desfer-se del seu cap. Sarkozy, Cameron i Hillary Clinton ja han estat a Trípoli i, a banda felicitar els guanyadors, la cosa més segura és que hagin presentat la factura de la intervenció. Qui reconstruirà Líbia i qui se n'emportarà el petroli? És força clar.

Llegiu-ne l'article complet

Jordi Llaonart, expert en el món àrab

'Hem guanyat la guerra a Líbia'

Un dels fets que m'ha cridat l'atenció del conflicte libi és la velocitat a què els mitjans i l'opinió pública occidental es van decantar pels sediciosos, des del primer moment. De fet, cada dia hem sentit parlar de ciutats 'alliberades' pels rebels. No destacaria aquest fet si no fos perquè, tot just fa vuit anys, les mateixes veus condemnaven amb totes les forces la intenció d'uns altres exèrcits d'alliberar l'Irac, a la seva manera, de les urpes d'un dels tirans més sanguinaris del món àrab.

He llegit i sentit molts arguments favorables a la intervenció estrangera a Líbia, de persones contràries al mateix tipus d'acció a l'Irac. I he trobat que la majoria de les explicacions acaben justificant els actuals governants d'Occident i criticar els que hi havia abans. Total, que em fa l'efecte que, un cop més, actuem, intervenim i decidim sobre la vida i la mort dels àrabs guiats per uns criteris del tot casolans. Que la vida de les persones que reclamen ajuda i el respecte dels drets humans depengui del nostre estat d'ànim, o de la popularitat del govern de torn, és injust, perquè pot deixar desemparada molta gent maltractada. I que apostem incondicionalment per un dels bàndols d'un conflicte del

qual no en sabem gaire res, és preocupant.

Suposo que, a conseqüència de l'ampli suport popular a aquesta guerra, tot i la nostra consciència pacifista un dels titulars del dia és que Gaddafi va morir en un atac rebel. Ens agrada de pensar que els libis han fet justícia entre ells, per comptes d'acceptar la possibilitat que el dictador hagi mort en un bombardeig dels nostres avions que, en teoria, només havien d'anar a Líbia per protegir la població de la ciutat de Bengasi, però que han acabat fent-hi la guerra.

Quant al futur més immediat de Líbia, tot indica que la gent humil que havia apostat per Gaddafi, i que s'ha sentit ofesa en veient per la televisió com els rebels maltractaven el cadàver del seu dirigent, passaran a ocupar un paper marginal. Els privilegis derivats del control de l'administració i de les forces de seguretat passaran de mans d'unes famílies, i unes tribus, a unes altres. I els grans homes de negocis i els polítics de rang més alt, que han viscut a cos de rei durant aquests darrers quaranta-dos anys gràcies a la dictadura, se sabran presentar com la clau necessària de la transició i podran

continuar mantenint els privilegis. Això amb el suport d'Occident, que ja pressiona perquè no hi hagi un trencament total amb la gent de l'antic règim. A Líbia, com a l'Irac, les elits coresponsables de dècades de dictadura i de milers d'assassinats, els tecnòcrates, es posen d'acord per assenyalar com a únic responsable un sol home i la seva família. Sempre que desapareix un tirà, hi ha gent que ens vol fer creure que, amb ell, s'esvaeixen les responsabilitats de dècades de dictadura. ■■

Ens agrada de pensar que els libis han fet justícia entre ells, per comptes d'acceptar la possibilitat que el dictador hagi mort en un bombardeig dels nostres avions

Un cop més, actuem, intervenim, i decidim sobre la vida i la mort dels àrabs guiats per uns criteris del tot casolans

Xavier Montanyà, periodista

'Els vells voltors aterren a Líbia'

Fa dos dies, quan vaig engegar l'ordinador disposat a compartir amb Occident l'orgull de veure créixer els cucs que devoren els ulls de Gaddafi, vaig trobar-me a Disneylandia. Angela Merkel regalava a Nicolas Sarkozy un osset de peluix per a la seva filleta Giulia. Sarkozy somreia amb un rictus violent, forçat, com el de Louis de Funès quan rebia una puntada de peu als ous. A la foto, tot volia ser bondat i afecte, flors i violes, però es destacava el rictus, la màscara. I és que del sinistre congelador de verdura de Misrata a les confortables catifes de Brussel·les, dels cucs que devoren el cervell de Gaddafi al peluix amorós de Giulia, hi ha una línia que passa per l'Elisi. I Sarkozy està en tensió. Total. Mai més ben dit. Líbia és la seva esperança, el seu flotador. El petroli i els negocis que reportarà al seu entorn i al seu íntim amic, Vincent Bolloré, la reconstrucció del país, els transports i comunicacions, la seguretat i la venda d'armes.

La contribució francesa a l'enderrocament de Gaddafi ha estat decisiva. El president francès va ser rebut triomfalment a Trípoli. No en va havia estat el primer a donar suport al CNT. Ha estat generós en l'ajuda política, diplomàtica i militar, directa i,

segurament, indirecta. Se sabrà mai la importància dels assessors i mercenaris francesos? Sense el suport de París i Londres, Gaddafi encara seria al poder. I els cucs de Misrata menjarien dàtils. Hi ha rumors que França confia a controlar un 35% del petroli libi. La rapidesa amb què ho han desmentit és molt significativa. Com també ho és que comencin a situar en llocs clau vells coneguts de la 'Françafrique,' o 'Mafiafrique', la xarxa secreta instituïda per De Gaulle per tal de continuar explotant l'Àfrica després de les independències. Un conglomerat amb ramificacions criminals que agrupa mercenaris, militars, empresaris, banquers, polítics francesos i presidents africans.

Com dèiem, fa uns quants dies que passa a Nigèria, a Irlanda o a Bolívia... Els vells voltors aterren a Líbia. O bé, després de mesos de moure's entre tenebres, surten a la llum del dia, triomfals. Jean-Pierre Chabrut, un antic comandant d'infanteria de marina francès, ha estat nomenat cap de seguretat de la Unió Europea a Bengasi. Chabrut emergeix del principal viver de mercenaris de França, la guàrdia personal de l'ultradretà Le Pen, de qui va ser ex-cap de seguretat. També és vinculat a foscos grups de soldats de fortuna,

com Bob Denard. Però avui el detall més significatiu és que entre el 1995 i el 1999, a Angola, dirigia l'empresa Société Internationale d'Assistance (SIA), responsable de la seguretat d'Elf. Segons Raphaël Granvaud, autor, entre més llibres, de 'Que fait l'armée française en Afrique?' (Éditions Agone, Marsella, 2009), els anys que Chabrut fou cap de seguretat d'Elf a Angola la companyia finançava els dos bàndols de la guerra civil.

Quin deu haver estat el veritable rol de Chabrut, fins avui, en el conflicte libi i en la salvatge anihilació de Gaddafi? Què espera obtenir en recompensa? Què passarà en una Líbia, dividida en clans, en lluita pel petroli i el poder? Allò que facin els Chabruits de torn a partir d'ara pot portar a una nova Somàlia.

Llegiu-ne l'article complet

Allò que facin els Chabruits de torn a partir d'ara pot portar a una nova Somàlia

Vicent Partal

Entrevista amb Elena Milàixina

'Els polítics europeus han consolidat el règim de Putin'

La successora de Politkòvskaia al diari 'Nòvaia Gazeta' ens relata com es va viure l'assassinat a la redacció i critica la hipocresia de la comunitat internacional

'Quan vam rebre la notícia de l'assassinat de l'Anna vaig dir: no pot ser veritat.' La periodista russa Elena Milàixina, successora d'Anna Politkòvskaia a 'Nòvaia Gazeta', recorda la mort de la seva col·lega, esdevinguda fa cinc anys. En aquesta entrevista (extracte subtítulat en català i versió íntegra en anglès), Malàixina relata amb emoció com va viure aquell assassinat a la redacció del diari. 'Politkòvskaia vivia permanentment amenaçada, però a la redacció ja ens hi havíem acostumat', explica. 'Estic convençuda que la van assassinar pels seus articles, perquè cadascun parla de la gent que pateix a Rússia i de la inoperància de les autoritats, que no fan res per a ajudar aquesta gent.' I recorda que quan fou assassinada, Politkòvskaia escrivia sobre el conflicte de Txetxènia.

Milàixina, que ha estat uns quants dies a Barcelona convidada pel PEN català a participar en un acte d'homenatge a Politkòvskaia, recorda que Putin torna al poder cinc anys després i critica l'actitud de la comunitat internacional respecte al seu règim. 'L'única diferència entre Rússia i Bielorrússia és el gas i el petroli russos, controlats per Putin. I Europa diu de Lukaixenko [el president bielorrús] que és l'últim dictador d'Europa. No és pas l'últim. Potser un dia arribarem a dir que és Putin, l'últim dictador d'Europa. L'única diferència està en el gas i en el petroli'. I també: 'Els polítics europeus i de tot arreu i la gent dels negocis han donat suport al règim de Putin, l'han consolidat.'

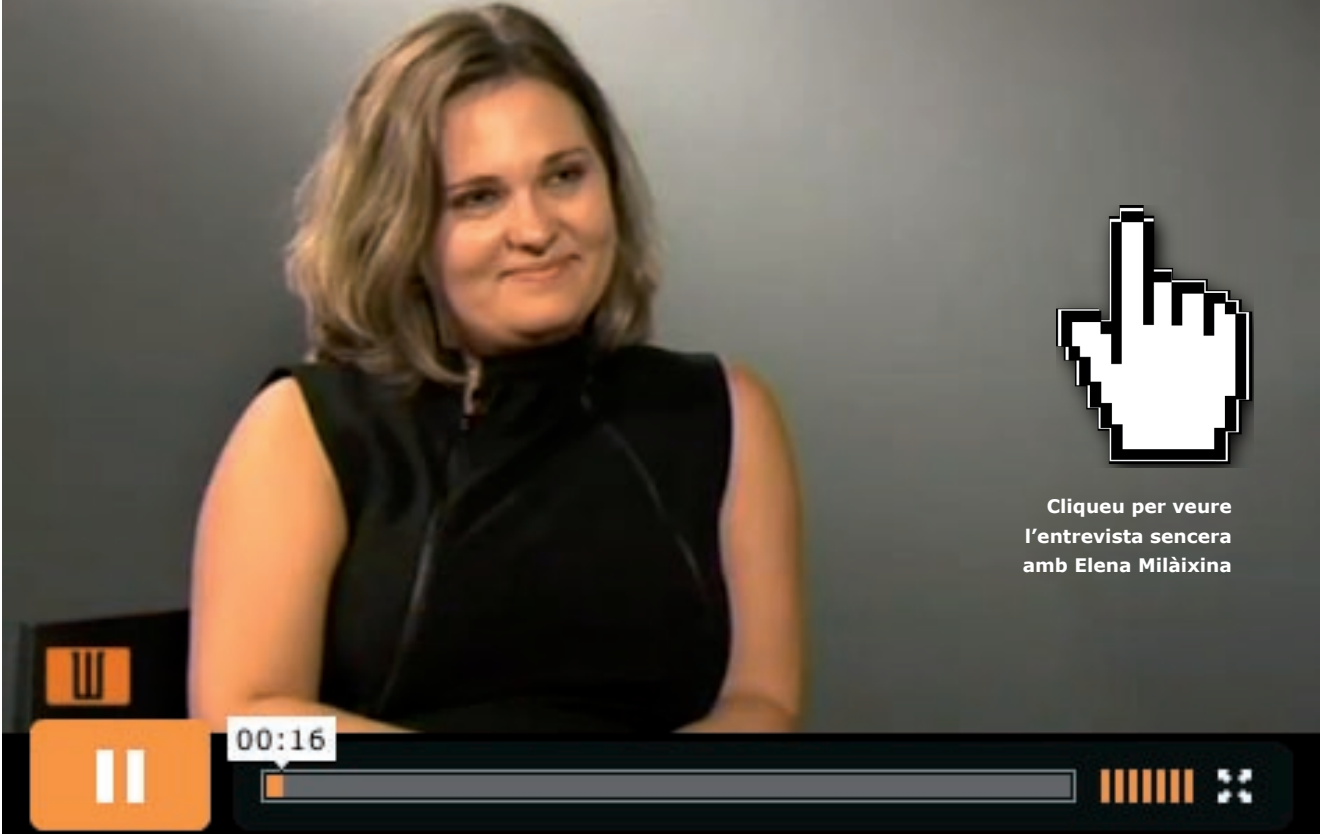
Elena Milàixina dirigeix 'Nòvaia Gazeta', una de les poques veus

crítiques respecte al govern rus. I demana responsabilitat i suport a la comunitat internacional, però també comprensió als mitjans de comunicació de fora de Rússia. 'Rússia és ara un país prou obert, sí, però el fet d'obrir les fronteres n'ha empitjorat la situació quant a corrupció, a drets humans o a justícia; i quan diuen que Rússia és oberta i que Putin va aturar la guerra i va combatre el terrorisme, també han de dir que no ha fet res per la democràcia.'

Una vida dedicada al periodisme valent

Politkòvskaia, nada a Nova York filla de diplomàtics ucraïnesos, es graduà en periodisme a la Universitat Estatal de Moscou (1980). Treballà deu anys llargs al diari 'Izvestia', fins que el 1999 passà a 'Nòvaia Gazeta', per a

Cliqueu per veure
l'entrevista sencera
amb Elena Milàixina

la qual seguí sobre el terreny la guerra de Txetxènia. (Aquell mateix any, Vladímir Putin esdevingué president de Rússia, després d'una operació militar a gran escala sobre aquell país del Caucas.) Politkòvskaia denuncià sense eufemismes les atrocitats comeses pels bàndols en conflicte i la corrupció, la brutalitat i els abusos de poder del govern de Putin. Escrigué llibres amb títols tan significatius com 'Una guerra bruta: una periodista russa a Txetxènia' i 'La Rússia de Putin: la vida en una democràcia fracassada'.

La veu calmosa de Politkòvskaia amagava un determini excepcional, un compromís ferm amb la veritat. Les persecucions i les amenaces de mort mai no feren recular la seva ploma, mancada de sentimentalismes.

El setembre de 2004, quan s'adreçava a Beslan per fer-hi de mitjancera, fou enverinada. Se'n sortí i prosseguí la feina de reportera compromesa, valenta i lúcida fins que fou assassinada, el 7 d'octubre de 2006. El crim, de motivació política, encara no s'ha aclarit.

Quan la llibertat d'expressió no és un dret garantit

El cas d'Anna Politkòvskaia demostra que hi ha països on la llibertat d'expressió no és un dret garantit. Ella era plenament conscient del perill que corria, però sentia la necessitat imperiosa d'explicar la realitat que veia. Deia que els periodistes tenen el deure d'informar, com els cantants tenen el deure de cantar i els metges, el d'alleujar i, si és possible, de guarir. 📖

La veu calmosa de
Politkòvskaia amagava
un compromís ferm
amb la veritat

Josep Casulleras Nualart

Ballant amb el dictador txetxè

La Fura dels Baus va participar en la celebració de l'aniversari del president Kadírov, juntament amb algunes estrelles de Hollywood

'Per molts anys, senyor president', va dir somrient l'actriu nord-americana Hillary Swank, el 5 d'octubre passat a Grozni, des de l'escenari on es van celebrar els trenta-cinc anys del dictador txetxè, Ramzan Kadírov, i la inauguració d'un enorme complex residencial i de negocis. Jean-Claude Van Damme i Vanessa Mae també es van prestar a participar-hi, ben igual que la companyia la Fura dels Baus, que hi va fer una gran xarxa humana. L'espectacle, ple de pirotècnia, música i festa, va ser un gran homenatge al dictador.

Kadírov va prohibir que ningú li fes cap regal d'aniversari, pretenent que la inauguració no hi tenia res a veure. Però va presidir l'acte, fou el centre d'atenció de tots els convidats i de les estrelles de Hollywood que hi actuaven i va acabar essent el protagonista. L'espectacle va començar amb Van Damme, que va fer una demostració de les arts marcialis que practica en molts dels films que ha protagonitzat, i que va dedicar unes paraules al dictador: 'Us estimo, senyor Kadírov', va acabar dient.

'Happy birthday Mr. President'

I per si quedava cap mena de dubte, que la raó de tot aquell desplegament era la celebració de Kadírov, l'actriu Hillary Swank va dedicar-li un 'Happy birthday Mr. President' (gairebé emulant Marilyn Monroe quan va cantar la cançó al president Kennedy) i li va agrair que l'hagués fet venir 'a una ciutat tan meravellosa'.

Després va ser el torn de la mediàtica violinista Vanessa Mae que, segons els rumors –que ningú no ha desmentit–, va cobrar mig milió de dòlars per l'actuació.

La Fura i la xarxa

En acabat, la Fura dels Baus va desplegar una xarxa humana davant les imponents siluetes dels gratacels del nou complex Grozny-City.

Per què una companyia com la Fura va actuar en un espectacle com aquell? Els seus responsables van dir a VilaWeb que no sabien pas que era per a celebrar l'aniversari del dictador, i que tampoc no sabien gaire quina era

la situació actual de Txetxènia. Però els defensors dels drets humans d'aquell país no es cansen de denunciar les violacions de drets fonamentals contra els opositors del règim que presideix amb mà de ferro el titella i aliat de Putin.

En representació de la campanya 'Txetxènia, trenquem el silenci', Marta Ter contrastava en una opinió contundent a VilaWeb 'els valors socials i la presa de posició política que en principi la Fura del Baus vol demostrar amb els seus espectacles i la situació que viu Txetxènia'.

Quan la Fura va acabar l'actuació, un interminable castell de focs va clausurar la festa.

No ha transcendit la factura de tot plegat ni qui l'ha pagada: si les arques públiques o els promotors privats que han invertit en aquell complex. A Kadírov, li van demanar d'on havien sortit els diners. I va respondre: 'Al·là ens els ha donats'. ■■

Cliqueu per veure el vídeo de la notícia a VilaWebTV

Vicenç Altaió, director de l'Arts Santa Mònica 'La cultura no pot viure mai aliena al món'

VilaWeb em demana una reflexió sobre la moralitat i el compromís de la cultura i dels intel·lectuals en relació al passa al món, arran de l'actuació de la Fura dels Baus en la festa d'aniversari del dictador txetxè Ramzan Kadírov.

Això ens trasllada al clàssic debat del compromís del món de la cultura amb la política. És un debat que s'arrossega d'ençà que l'ésser humà pensa i es crea una comunitat dins la qual els éssers són per voluntat lliures i actuen i interactuen d'una manera individual i col·lectiva. Podem identificar tres estadis, tres sistemes de pensament i tres models de societat.

El primer, el de la veritat absoluta, la clàssica visió de la religió, on l'imperatiu moral venia imposat a través de la veu revelada. Però, per sort, la veritat absoluta es posa en dubte a través de la il·lustració i de l'acció de la política per damunt de la religió. Però aquesta política, que pot ser fanàtica, violenta, ponderada, etc., el que fa és establir un nou sistema de pensament que anomenem el modus de l'ètica, amb un principi nou: el principi ètic. En aquest nou sistema, que és el segon, s'accepten els principis antagonístics que actuen dialècticament i s'estableix l'espai de l'ètica, que és el que intenta acordar un principi de raó en el

conflicte. Però ara hi ha una nova revolució, que és la revolució del coneixement, que va començar els anys 1960. És el tercer estadi.

En aquesta societat del coneixement, a diferència de la primera i la segona, no hi ha veritats absolutes ni veritats exclusivament polítiques, sinó que vivim el naixement d'una nova base política que neix per sota, molt més participada, fora de les estructures i fora també dels dogmes a partir dels quals també molts partits acabaran actuant. En aquest marc general, el principi estètic propi de la societat del coneixement és per damunt del principi ètic o del principi de la veritat única. Aquest principi estètic dóna molt marge i llibertat. I, en el món de la cultura, aquest principi entra en xoc gairebé sempre tant amb el primer estadi, el de la religió, com amb el segon, el de l'ètica i la política.

Dit això, i recuperant la qüestió inicial, l'artista no es deu sols a la seva obra, sinó que la creació ha de ser lliure de la limitació política i, quan cal, l'ha de combatre. 'Tot poema –com digué J. V. Foix en un moment històric semblant a l'actual– ha de ser un crit de llibertat.' És aquesta llibertat que agermana cultura i ètica, la que ha d'ajudar els creadors a saber, com és el cas, quins són els límits. Els qui

vam viure en el tardofranquisme havíem d'interpretar la distinció entre 'col·laborar amb el règim', 'rebentar el sistema per dins' o 'aïllament'.

Això fa que continuï creient en la sobirana aportació de la ruptura i del pensament crític dintre l'obra d'art. I això em legitima per pensar si en aquell moment, durant la dictadura, posem per cas, Tàpies, amb obres alliberadores que per a alguns poden arribar a ser actualment cànons, era legítim o no que anés a Venècia acollit per un sistema de propaganda nacional dels estats i en aquest cas de l'estat espanyol i de l'estat franquista.

I entre un Miró i un Dalí, jo prefereixo un Miró, amb una posició estètica, que és una posició radical i de combat. Per bé que no és necessàriament política. En canvi, Dalí juga a la puta i a la ramoneta com una bona part dels intel·lectuals del mateix moment.

En el cas de la Fura, penso que hi pot haver hagut un problema de santa innocència, que d'una altra banda no m'agrada gens. No m'agrada gens perquè és massa gros el que s'esdevé i el marc en qual s'esdevé. Però perfectament hi pot haver hagut un cas de sobirana ignorància.

Llegiu-ne l'article complet

Montserrat Serra

El Teatre de l'Arxipèlag de Perpinyà

El teatre de la capital nord-catalana comparteix el programa 'Escena Catalana Transfronterera' amb Girona/Salt

Vegeu el vídeo de l'entrevista amb Salvador Sunyer

El Teatre de l'Arxipèlag de Perpinyà es va inaugurar el 10 d'octubre amb l'estrena de la 'Cantata de l'Archipel', composta per Daniel Tosi. La cantata és una construcció de música barroca, clàssica, contemporània, de rock i de dansa al servei del mite d'Orfeu i Eurídice. Hi participen el compositor Carles Santos, l'actor Sergi Lòpez, el cantant de rap Cali, la soprano Burçu Uyar, la ballarina Sol Picó..., i hi col·labora Ariel Garcia Valdés. Tota una declaració d'intencions.

El Teatre de l'Arxipèlag és un gran complex escènic, format per cinc edificis, que ha dissenyat l'arquitecte Jean Nouvel. En paraules del director general, Domènec Reixach, 'és un espai molt eficaç per a fer teatre, un equipament extremadament càlid, un dels millors teatres de França, per no dir de Catalunya'.

La 'Cantate de l'Archipel' és un espectacle concebut, segons Reixach, com un homenatge a la feina feta a Perpinyà, i per això es va encarregar a Daniel Tosi: de pare italià i mare sud-catalana, Tosi és el director del Conservatori de Perpinyà, on ha fet una feina molt important. La incorporació d'artistes catalans, del nord i del sud, s'explica perquè la construcció del Teatre de l'Arxipèlag ha estat possible gràcies a Escena Catalana Transfronterera, articulada amb el Canal (Centre d'Arts Escèniques de Salt/Girona) i el festival Temporada Alta, dirigits per Salvador Sunyer.

Antecedents de l'Escena Catalana Transfronterera

Durant els anys 2009-2011 la Unió Europea ha concedit a aquest projecte més de vuit milions d'euros, que han servit per construir el teatre de Perpinyà que ara s'inaugura i la nova seu del Canal, que s'inaugurarà a la primavera de l'any vinent. En aquests anys també s'han coproduït uns quants espectacles. El projecte és ambiciós: vol consolidar una nova capital escènica europea, marcada per la cultura catalana i mediterrània.

Un dels ideòlegs de l'Escena Catalana Transfronterera, Salvador Sunyer, explica l'origen del projecte: 'Vam constatar que a Catalunya Nord, que sempre havia mirat cap a París, a partir dels Jocs Olímpics de Barcelona i, sobretot d'uns anys ençà, li era més interessant de mirar cap a

Sobre aquest canvi de tendència, Domènec Reixach corrobora: 'Sí, la gent de Perpinyà cada vegada baixa més a cercar l'avió a Barcelona i a Girona. També fa vacances a Catalunya amb més regularitat. La gent de Perpinyà s'adona que és més fàcil fer negocis amb la Catalunya del sud que no pas amb París.'

Sunyer resumeix l'ideari de l'Escena Catalana Transfronterera: 'Tenim un país amb una llengua comuna i amb una història comuna, i tot això ho hem de projectar cap al futur: provem d'esbotzar la frontera i de concebre Girona/Salt i Perpinyà com una gran ciutat de setanta quilòmetres.'

Continua Sunyer: 'Programem junts a l'un costat i a l'altre, publicitem junts les programacions, fem per manera que la gent de Girona i de Salt pugi a Perpinyà a veure teatre i que la gent de Perpinyà vingui a Girona a veure teatre. I amb tot això aspirem a fer una comunitat de públics i també de creadors.'

Subtítols en francès i català

Al Festival Temporada Alta ja és habitual que tots els espectacles de fora portin subtítols en català i en francès. I aquesta temporada set espectacles de la programació del Teatre de l'Arxipèlag seran subtítolats en català. A més, hi haurà autobusos perquè gent de Perpinyà vagi a veure teatre a Salt i a Girona, i a l'inrevés, que espectadors de l'àrea gironina pugin a veure teatre a Perpinyà. Per a la 'Cantate de l'Archipel'

ja hi ha cinquanta espectadors confirmats que aniran a Perpinyà amb un autobús al servei de l'Escena Catalana Transfronterera.

També l'intercanvi de creadors i de coproduccions és fonamental. Com a exemple, Salvador Sunyer recorda que 'Canigó' de Verdaguer s'estrenarà de primer a Perpinyà, en català és clar. Perquè, per Sunyer: 'La idea és fer un nucli potent amb l'ambició de crear una nova capital escènica europea, amb dos altaveus Perpinyà i Girona/Salt, i que siguem el nucli del triangle que va de Tolosa a Montpeller i València. La idea de fons és aquesta.'

I ara que els diners s'acaben...

Amb els diners de la Unió Europea s'ha pogut engegar l'Escena Catalana Transfronterera i s'han construït els equipaments, però l'ajut s'acaba enguany. En temps de crisi, perilla el projecte? Tant Sunyer com Reixach són categòrics. Segons el director general del Teatre de l'Arxipèlag, el fet 'no condicionarà la idea, perquè no és un projecte fortuït i perquè hi ha una intensa voluntat artística de fer-lo funcionar. Ja cerquem noves fonts de finançament a fi d'intensificar produccions i coproduccions, que aquesta temporada seran vuit.'

I Salvador Sunyer sentència: 'La idea és de continuar, amb menys diners, però amb l'estratègia de posar al mapa d'Europa aquesta zona tan petita com a capital escènica, una capital que té un país al darrere que és una potència teatral.' ■

Montserrat Serra

Joan F. Mira versiona l'“Odissea” d'Homer amb la voluntat d'arribar a nous lectors

Cliqueu per veure el vídeo on Joan F. Mira diu uns versos del Cant VI de l'“Odissea” d'Homer (Proa)

L'escriptor, traductor i periodista Joan F. Mira (València, 1939) després de traduir la 'Divina comèdia' (Proa, 2000) i els 'Evangelis' (Proa, 2004), s'ha llançat a la difícil empresa de traduir l'“Odissea” d'Homer (Proa, 2011) en vers. El llibre ja ha arribat a les llibreries. Us oferim una entrevista amb Mira i dins l'espai Escriptors.TV, un vídeo on llegeix alguns versos del Cant VI de la seva versió de l'“Odissea”.

En català, aquest clàssic, que Mira considera el pare i la mare de la literatura occidental, ha quedat marcat per les versions que va fer el poeta Carles Riba (la primera el 1919 i la versió definitiva el 1948), una traducció culta, plena d'excel·lència, un tresor. Però alhora, aquesta versió ha dificultat l'arribada de l'“Odissea” a més lectors. Contràriament a Riba, Mira vol arribar al màxim nombre de lectors, per això la seva versió és com una gran novel·la en vers. Mira ha volgut trencar fronteres i fer accessible el text als lectors habituals de literatura.

En el text introductori, Mira deixa ben clars els principis de la seva traducció: 'No llevar res ni afegir res, no alterar, no inventar. No 'embellir' el text, ni intentar 'millorar-lo', ni pretendre fer-lo més 'poètic' i més 'elevat'. Mantindre el to i el flux narratiu del poema...' També recorda, pensant amb els filòlegs, que no és una traducció feta des de l'òptica de la filologia clàssica, sinó que és una traducció literària.

—Quin efecte li fa tenir el llibre a les mans, després de tres anys de viure empeltat en aquest clàssic?

—Et diria que un cert efecte de felicitat.

—Només 'un cert efecte'?

—(Ha, ha, ha) No sóc gaire hiperbòlic. Però sí, l'“Odissea” és tan extraordinària, tan gran, que és un privilegi haver pogut viure tot aquest temps dins l'“Odissea” de manera quotidiana, sentir el text per dins, llegit en la llengua original. L'aventura de traduir-lo a una altra llengua i en un altre

moment històric t'obliga a fer-lo part de la teva vida. La potència de l'“Odissea” és tan excepcional, que et sents un privilegiat per poder passar per aquesta experiència.

—Són pocs al món els privilegiats, doncs.

—Sí, és poca la gent que ha pogut viure aquesta experiència, ens hem autoadjudicat aquest privilegi. Però més enllà d'això, tinc l'esperança i la convicció que he fet un servei públic. No sé quina resposta tindrà el llibre, és clar, però quan va aparèixer la 'Divina comèdia' ni l'editor ni jo ni ningú no s'imaginava la gran acceptació i èxit que ha tingut (cinc edicions en tapa dura i dues en butxaca). Aquest és el màxim reconeixement.

—No creu que traduir Homer és una comesa d'alt risc? Per una banda, pot posar en evidència les seves mancances, per una altra, els ribians se li poden llançar al damunt.

—Per eliminar les mancances pròpies en la traducció dels

Per a saber-ne més

Pels grecs, Homer va arribar a ser el poeta èpic per antonomàsia, fins al punt que li atribuïen una quantitat exagerada d'obres tradicionals, a més de les dues grans construccions que coneixem com la 'Ilíada' i l'"Odissea", que per la seva qualitat i les seves dimensions extraordinàries sempre van ser vistes com les obres mestres del gènere. En temps dels alexandrins, a partir del segle III aC, l'estudi minuciós de les obres va portar a creure que només les dues grans epopeies —amb algun afegitó escadusser— eren genuïnament d'Homer; i algun erudit de l'època fins i tot va postular que la 'Ilíada' era una obra de joventut i l'"Odissea", una obra de maduresa del gran poeta.

Jordi Cornudella, fragment de la introducció de l'"Odissea" d'Homer, versió de Joan F. Mira.

clàssics, a banda tenir un control de la llengua pròpia, també es necessiten molts anys de familiaritat amb el text. Quan vaig traduir la 'Divina comèdia', la coneixia molt, l'havia llegida des que tenia vint anys, i en el cas dels 'Evangelis', n'estava familiaritzat des de petit. En el cas de l'"Odissea", a part conèixer-la des de feia anys, també he ensenyat durant molts anys grec i Homer... També he de dir que em feia tant de respecte traduir l'"Odissea" que em vaig passar un any preparant la traducció. En la versió que proposo hi ha moltes opcions meves, però el risc l'he reduït al màxim.

—I els ribians, com creu que es prendran la seva traducció?

—Han d'entendre que són dues perspectives diferents. Riba va traduir l'"Odissea" cap als anys 1950, em sembla. Crec que els grans clàssics requereixen revisar-los cada dues generacions.

—La traducció de Carles Riba ha marcat substancialment l'"Odissea". Però vostè no hi fa cap referència, al text introductor. Per què?

—Sóc molt prudent.

—La versió catalana de Carles Riba va convertir l'"Odissea" en un llibre intocable i inabastable durant dècades. La seva versió pretén trencar fronteres?

—La manera de traduir de Carles Riba és extraordinària, però també crea molts obstacles per a un lector normal de literatura. És un fet objectiu i constatable. I, com dic, al llibre proposo llegir Homer com un text pròxim, sense entrebancs, diàfan i directe.

—I en quin aspecte creu que s'ha distanciat més de la versió de Riba?

—Més enllà de les dificultats objectives, sobretot en la seva dimensió narrativa. En la meua versió de l'"Odissea" he volgut recuperar aquesta dimensió narrativa, perquè més enllà del vers, l'"Odissea" s'ha de llegir com una novel·la. És una novel·la en vers, per això l'he traduïda en hexàmetres.

—Hi ha una al·lusió amagada a Riba que denota una certa crítica, quan diu al text introductor: 'En català l'hexàmetre clàssic no és de cap manera estrany als ritmes de la llengua, i no cal forçar la sintaxi ni el lèxic per encabir els versos homèrics en els motles moderns.'

—És una al·lusió feta a consciència, perquè això crec que és necessari dir-ho. I en poso un exemple. Allò important és no entrebancar-se, perquè aleshores no pots fer bé la lectura.

—Què representa per a vostè l'"Odissea" en la cultura i la literatura universals?

—És la mare i el pare de la literatura occidental.

—L'editor i especialista Jordi Cornudella diu en la introducció que suposa el naixement de la literatura i dels mecanismes de la ficció.

—Oi tant! Perquè, com deia, l'"Odissea" no és sols un poema, és una novel·la que té una tècnica narrativa molt moderna, més que la literatura del XIX i molta del XX. Com es van trobant totes les històries que hi ha, d'Ulisses, Penèlope, Telèmac, anant endavant i endarrere, és prodigiós. Mira, Joyce la va entendre molt bé i va escriure la novel·la més important del segle XX, a la qual va posar 'Ulises'!

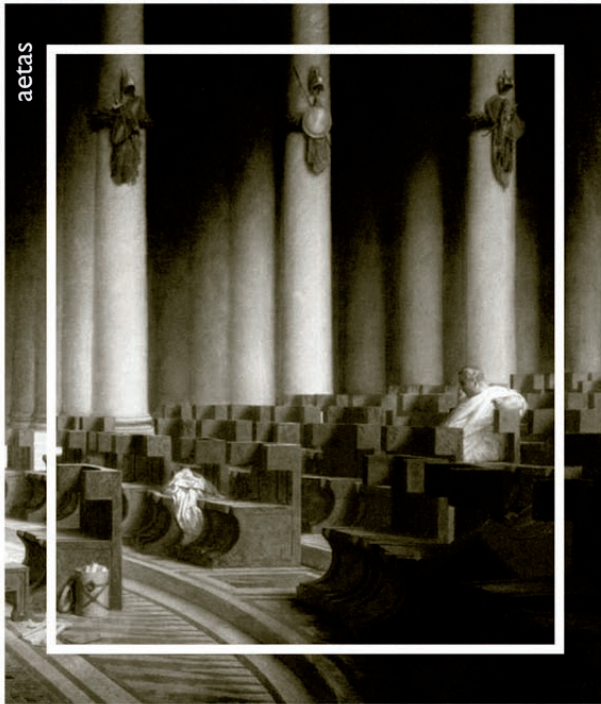
Avançament editorial

PLUTARC

Consells sobre política A un governant incompetent

Traducció de Montserrat Nogueras

adesiara

Els inicis a la vida política

El poble està més disposat a acceptar els qui comencen, en la mesura que està cansat i avorrit de veure els de sempre, igual com els passa als espectadors amb un nou actor. A més, un ascens ràpid i brillant als càrrecs i al poder des-tarota, per la sorpresa, l'enveja. En efecte, Aristó diu que ni el foc fa fumera ni la fama fa enveja si s'en-cén de seguida i de pressa, mentre que els que van creixent a poc a poc i sense presses són atacats l'un per aquí, l'altre per allà. Per això molts ja s'han marcit abans de poder treure florida a la tribuna dels oradors.

Importància del discurs

Diuen que un llop no s'ha pas d'engrapar per les orelles; però, en canvi, el poble i la ciutat, sí que cal sobretot arrossegar-los per les orelles; no s'ha de fer com alguns ignorants de l'art del discurs, que cerquen agafadors bastos i grollers entre la gent i l'arrosseguen per l'estómac tot oferint-li banquetes, o que, a força de repartir diners de la bossa, o d'organitzar danses i lluites de gladiadors, es fan líders del poble o, més ben dit, ensibornadors del poble. Ja que el veritable lideratge del poble és el dels qui persuadeixen amb la paraula, mentre que aquestes estratègies d'amansiment de les masses no es diferencien en res de capturar animals irracionals i dur-los a pasturar.

A primers de novembre
a les llibreries

La vida privada del polític és important

Els qui es dediquen a la política no solament han de donar compte de les coses que diuen i fan en públic, sinó que també es fa safareig dels seus sopars, de les seves aventures sexuals i del seu matrimoni, d'allò que fa de broma i del que fa seriosament. ¿Per què parlarem d'Alcibiades, que era el més actiu dels ciutadans en els afers públics i un general invicte? El cas és que el va arruïnar el seu estil de vida dissolut i extravagant, i va privar així la ciutat de beneficiar-se de les seves altres qualitats per culpa del gust excessiu que tenia pel dispendi i la disbauxa. Així mateix, els atenesos criticaven Cimó perquè li agradava beure, i els romans criticaven Escipió —no trobant res més a dir-ne— perquè li agradava dormir. Els enemics de Pompeu el Gran se'n burlaven perquè s'havien fixat que es gratava el cap amb un dit. De la mateixa manera que una piga o una berruga a la cara resulta més desagradable que una taca, una mutilació o una cicatriu a la resta del cos, així les petites faltes semblen enormes quan es veuen a les vides dels dirigents i dels polítics, a causa de l'opinió que el poble té del govern i de la política com una ocupació de gran importància i que mereix estar absolutament neta d'excentricitats i discordances. És lògic que el tribú de la plebs Livi Drus es guanyés una bona reputació; com que la seva casa tenia moltes estances exposades als veïns, i un arquitecte li havia promès que les canviaria d'orientació i les reconstruïria per només cinc talents, ell va res-

pondre: «Agafa'n deu i fes que la meva casa estigui exposada per totes bandes, de manera que els ciutadans vegin com visc», perquè era un home assenyat i amb una vida endreçada.

Concedir favors

Quan es tracta de concedir favors honestos i generosos, cal fer-hi participar també els amics i exhortar els homes que se'n beneficien a lloar-los i estimar-los, com si d'ells hagués sortit la idea i el consell. En canvi, cal descartar les demandes vils i fora de lloc, no pas de manera aspra, sinó amb dolcesa, alligonant i calmant els qui les fan i donant-los entenent que no es corresponen amb la seva virtut ni amb la bona reputació que tenen. Epaminondas ho féu millor que ningú quan digué que no a Pelòpidas, que li demanava de treure de la presó cert taverner; poc després, però, el va deixar anar a petició de la seva amant bo i dient: «Aquesta mena de favors, Pelòpidas, escau que els rebis una meuca, no pas algú que dirigeix un exèrcit.»

Cal repartir convenientment les tasques de govern

El qui, per una fam insaciable de fama o de poder, carrega el pes de tota la ciutat i es confereix a ell mateix tasques per a les quals no té competència, ni per talent natural ni per formació, [...] no té excusa quan comet errors, sinó que s'ha de sentir dir les paraules d'Eurípides: «Fuster com ets, t'has posat a fer obres que no són d'ebenisteria.»

Plutarc de Queronea

(c. 46 – 135 dC) fou un dels escriptors més prolífics del món antic. Ultra la seva conegudíssima labor biogràfica, recollida en les cèlebres *Vides paral·leles*, va conrear gairebé totes les branques del saber, que reuneixen nombrosos escrits sobre temes ben diversos, com és el cas de *La música* (Adesiara, 2008), *Els mèrits de les dones* (Adesiara, 2011) o aquests dos tractats que ara es publiquen per primera vegada en català.

Servint-se d'abundants exemples del passat, Plutarc ofereix una valuosíssima exposició de l'activitat política: la vida privada dels governants, la credibilitat i l'eficàcia dels discursos, els «favors» als amics i els avantatges de tenir coneguts a les altes esferes... Al capdavant, la política no ha canviat pas gaire d'ençà de l'antiguitat, i això fa d'aquest llibre una guia excel·lent tant per als polítics (amb vocació o sense) com per als ciutadans (indignats o no).

Martí Crespo

Ausiàs March, de Gandia a Mercuri

L'astrofísic nord-americà David Morrison explica per què va aprovar de batejar un cràter d'aquell planeta amb el nom del poeta, el 1979

Al final del setembre prop passat el periodista Xavier Aliaga va signar un article al Quadern del diari 'El País' parlant del bateig d'un dels principals cràters de Mercuri, de setanta quilòmetres de diàmetre, amb el nom del poeta Ausiàs March. Aliaga hi explicava que el mes d'abril d'enguany el president de la Fundació Lluís Carulla, Carles Duarte, s'havia adonat casualment d'aquesta circumstància i que n'havia parlat amb Enric Marco, del Departament d'Astronomia i Astrofísica de la Universitat de València i autor del bloc Pols

d'estels. Cercant a l'hemeroteca i a internet van arribar a una data, el 1979, i a un nom, l'astrofísic nord-americà David Morrison. Hi hem parlat i ens ha explicat com va ser tot plegat.

David Morrison, ex-alt càrrec d'uns quants departaments de la NASA i director del Carl Sagan Center for Study of Life in the Universe del SETI Institute, explica que era el responsable del grup de treball sobre la nomenclatura del sistema solar a la Unió Astronòmica Internacional quan la sonda

Mariner 10 de la NASA va obtenir les primeres fotografies bones de la superfície de Mercuri, entre el 1974 i el 1975. 'La principal categoria d'elements orogràfics a què calia posar nom a Mercuri eren els cràters d'impactes de meteorit. Vam considerar tot un ventall de possibilitats per als noms, des de grans astrònoms fins a ocells. Als mapes de la Lluna i de Mart s'homenatja astrònoms i científics, i vaig defensar de trencar aquella tradició i batejar els principals cràters de Mercuri amb personatges del món de les

arts i la literatura: autors, pintors, escultors, poetes, arquitectes, etc.’

D’aquest àmbit concret, matisa Morrison, el grup de treball que dirigia no en tenia prou coneixement, ‘sobretot des d’una perspectiva mundial’: ‘Per això vam consultar obres de referència i investigadors d’universitats per a elaborar una possible llista de noms.’

EL 1979 el grup dirigit per Morrison va aprovar la incorporació del nom d’Ausiàs March a la llista,

però no li ve al cap a proposta de qui: ‘No recordo qui va suggerir Ausiàs March, però tots al grup vam reconèixer que seria una bona proposta, com a escriptor capdavanter en llengua catalana.’

A banda el poeta de Gandia, repassant la llista de cràters de Mercuri també es pot trobar el nom d’un altre artista del nostre país de renom internacional: el del pintor Salvador Dalí.

David Morrison, ex-alt càrrec d’uns quants departaments de la NASA

Montserrat Serra

Envoltats d'ones

L'Arts Santa Mònica barceloní ha inaugurat l'exposició 'Camps invisibles. Geografies de les ones ràdio'

Com han transformat la nostra comprensió del món i del cosmos les ones radioelèctriques? Com condicionen la nostra vida? Com la intervenen gairebé cada segon? L'Arts Santa Mònica de Barcelona acaba d'inaugurar l'exposició 'Camps invisibles. Geografies de les ones ràdio' (fins el 4 de març), des d'on la investigació artística se centra en aquest espectre que fa possible les tecnologies de la informació i de la comunicació, per entendre la manera com funciona, com es gestiona i com ha donat unes formes de comprensió del nostre entorn.

Des de l'àmbit de ciència, dirigit per Josep Perelló, l'Arts Santa Mònica presenta aquesta mostra arriscada i complexa, comissariada per José Luis de Vicente i Honor Harger, directora de Lighthouse, un centre d'investigació de la cultura

digital amb seu a Brighton (GB), que ha coproduït l'exposició.

En la presentació de 'Camps invisibles. Geografies de les ones ràdio', José Luis de Vicente va remarcar que exposició aconsegueix reunir tres accions fonamentals: la divulgació científica, l'anàlisi socio-cultural i la investigació artística: 'Les ones radioelèctriques són forces transformadores de la societat d'avui, i ben sovint no som conscients de la incidència que tenen en la nostra vida, gairebé cada segon. Aquesta exposició també té la voluntat de representar l'invisible, aquestes ones que no es veuen ni s'escolten, però que construeixen una nova geografia. I ens hi aproximem des de perspectives diferents: com les ones radioelèctriques han incidit en el

coneixement del cosmos, com a través del wifi ens han canviat la manera de relacionar-nos, quines aplicacions militars, moltes secretes, es basen en les ones radioelèctriques...'

Per la seva banda, Honor Harger va explicar que en aquest moment de transició, de pas de la transmissió analògica a la transmissió digital, era un bon moment per evaluar què és l'espectre radioelèctric i de quina manera intervé en la nostra vida quotidiana, diària.

L'exposició s'estructura en cinc capítols: El primer, 'Envoltats d'ones', recorda que les ones radioelèctriques es produeixen de manera natural, i que les primeres emissions sistematitzades foren a finals del segle XIX. Avui estem envoltats d'ones que es

desplacen a través del nostre espai quotidià, però només acostumem a prendre'n consciència quan les trobem a faltar. Només si ens fem dins d'una 'gàbia de Faraday', on no hi entra cap càrrega elèctrica, podem viure avui 'un preciós i infreqüent moment de silenci hertzià'.

El segon espai, 'La ciutat hertziana', vol fer prendre consciència de la importància que tenen els senyals emesos per objectes electrònics de cara a entendre el nostre entorn actual. 'Tant si busquem cobertura per al mòbil o ens intentem connectar a una xarxa pública de Wi-Fi, com si fem servir un GPS, el lligam que avui dia tenim amb els llocs pot estar tan condicionat per les tecnologies radioelèctriques com per les estructures físiques de maó i vidre.'

El tercer espai és 'La política de les ones', que afronta el gran debat sobre la regulació de l'espectre: el territori radioelèctric es pot peritar, cartografiar, vendre i regular. Però hi ha qui defensa que les ones radioelèctriques haurien de constituir una prolongació de l'espai públic. 'Els models horitzontals i participatius de gestió de l'espectre ens han proporcionat les televisions comunitàries, les ràdios pirates i les xarxes ciutadanes wi-fi, nascudes del convenciment que les ones radioelèctriques són un bé comú.'

La quarta àrea és 'La cara oculta de l'espectre': 'Més enllà de les ones radioelèctriques dels mitjans de comunicació de masses o dels telèfons mòbils, hi ha un món de programes militars misteriosos, instal·lacions clandestines de

Ecolteu L'INTERNAUTA

seguiment i satèl·lits secrets.' Un bon exemple és Radio Liberty, que va ser una emissora de ràdio propietat del govern nord-americà que des de l'any 1951 fins el 2001 va emetre informació propagandística dirigida al bloc soviètic des de la platja de Pals, al Baix Empordà.

El darrer espai, 'Fem ones', és un programa de tallers dedicat a ensenyar a construir aparells de radiodifusió de manera senzilla i econòmica, i de participar en xarxes ciutadanes wi-fi, etc.

En l'exposició, els tallers escolars i els tallers familiars són una peça central del projecte, i s'ha creat un programa molt complet de propostes.

Octubre 2011

1

Oriol Junqueras, proclamat nou president d'ERC.

The Economist explica tres contractes que vinculen Sandro Rosell amb possibles casos de corrupció al Brasil.

Ekin anuncia la seva dissolució.

La Clau tanca cinc anys de periodisme nord-català.

Arriba a les llibreries 'Llibertat' de Jonathan Franzen, la novel·la dita de la dècada.

2

Més de 700 'indignats' detinguts a Wall Street.

El Barça i el Llevant al capdamunt de la lliga.

Centenars de civils fugen de Sirte, assetjada pels rebels.

3

Els mossos detenen els identificats pels aldarulls del 15 de juny al Parlament.

Josep Maria Terricabras, ingressat greu per un accident de trànsit.

Bankia s'estrena amb pèrdues a l'Ibex 35.

El Nobel de Medicina distingeix la investigació en el sistema immunitari.

Dures declaracions de Duran contra la immigració.

Salut fixa en 45 dies el termini màxim de les operacions de càncer.

4

Politkòvskaja, homenatjada cinc anys després d'haver-la assassinada.

ERC i Reagrupament s'entenen al marge de Solidaritat.

El Nobel de Física premia el descobriment de l'expansió accelerada de l'univers.

La Fura dels Baus, a l'aniversari del dèspota Kadirov.

El nou iPhone 4S és set vegades més ràpid i amb vídeo d'alta definició.

Emotiu homenatge dels veïns al poeta assassinat, Salvador Iborra.

Detingut el raper lleidatà Pablo Hasél per presumpta apologia del terrorisme.

Entitats socials alerten que un de cada cinc catalans és pobre.

5

S'ha mort Steve Jobs, l'home que ha revolucionat la informàtica, la cultura i la comunicació.

El corredor mediterrani podria incloure Madrid i deixar fora Alacant.

Membres del govern i alts càrrecs no cobraran la paga de Nadal.

L'israelià Daniel Shechtman, premi Nobel de química pel descobriment dels quasicristalls.

El consell executiu de la UNESCO recomana reconèixer Palestina com a estat membre.

'Som País Valencià, volem decidir', lema de la manifestació del Nou d'Octubre.

Mourinho, suspès amb dos partit i Vilanova, amb un, arran dels incidents de la final de la Supercopa.

6

El poeta suec Tomas Tranströmer guanya el Nobel de Literatura.

El ministre Blanco demana ara a la Comissió Europea que inclogui el corredor central en les prioritats.

Els sindicats es mobilitzen contra les retallades a tot el país.

7

Els partits tanquen llistes i prenen posicions per a les eleccions espanyoles.

Manlleu recorda el periodista Jordi Vendrell en el desè aniversari de la seva mort.

El Canal 33 estrena el documental 'Una llengua que camina'.

El Nobel de la Pau premia la lluita de tres dones per la pau a Libèria i al Iemen.

Es consuma l'atac a la premsa en català a les Illes Balears.

Llibertat amb càrrecs per als primers tres 'indignats' que han declarat a l'Audiència espanyola.

Deu anys després, l'Afganistan continua en guerra.

8

Equo celebra l'assemblea fundacional a un mes i mig de les eleccions.

Es mor l'ex-president del Consell Enrique Monsonís.

Els partits belgues formaran govern contra els independentistes flamencs.

ERC i Reagrupament junts a les eleccions espanyoles.

9

La defensa de la llengua i la lluita contra la crisi centren el Nou d'Octubre.

Duran i Lleida avisa que es ratallarà 'i molt' a TV3.

Núria Feliu celebra al Liceu els cinquanta anys de carrera.

Disset morts pel cap baix pels incidents entre manifestants coptes i la policia al Caire.

10

Fabra es reuneix amb Barroso per exigir el corredor mediterrani.

Octubre 2011

Paul Krugman dóna suport als indignats de Wall Street.

S'inaugura el Teatre de l'Arxipèlag de Perpinya.

El Nobel d'Economia premia la investigació sobre els efectes de les polítiques econòmiques.

Laporta nega al jutge les acusacions pel cas de l'Uzbequistan.

Anticorrupció investiga l'ex-directora general de la CAM.

Falla la connexió a internet dels BlackBerry a tot Europa.

El TSJC creu que la detenció dels indignats a la Ciutat de la Justícia va ser un 'menyspreu absolut' als seus drets.

11

Badalona presenta un manifest pel català.

El País Valencià tindrà batles i Consells de la Vila.

La digitalització, centre d'interès de la Fira del Llibre de Frankfurt.

Els diputats catalans renuncien a una de les nòmies del 2012.

Mònica Terribas denuncia interessos privats que volen afeblir TV3.

La viabilitat econòmica de la independència, a debat.

Els coptes d'Egipte acusen l'exèrcit d'intentar massacrar-los.

La fallada de les BlackBerry ja afecta quatre continents.

L'obra Cultural convoca assemblees per la llengua tots els pobles i barris de Mallorca.

12

Una campanya cívica recorda que avui no hi ha #resacelebrar.

Sabadell es mobilitza contra el concert neonazi.

Incidents al Poblenou per la celebració del concert neonazi.

El govern demana a Twitter per carta que el tradueixi al català.

Entra en funcionament el núvol d'Apple.

13

Un cràter de Mercuri anomenat Ausiàs March.

Jordi Pujol i Romano Prodi, reflexions sobre l'Europa somiada.

L'Ajuntament de Masquefa contra el regidor que va atropellar dos joves.

La reforma de la Política Agrària Comuna (PAC) pot fer que s'abandonin les terres, alerta la Unió de Llauradors.

Una de les dues cooperants segrestades a Kenya és de Palafrugell.

El govern vol donar als docents catalans el rang d'autoritat pública.

14

Elisabeth Warren, la dona que sacseja l'esquerra americana.

Dimiteix la presidenta de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua per presentar-se a les eleccions amb el PP.

El regidor de Masquefa que va agredir dos veïns queda en llibertat sense càrrecs.

Metges sense Fronteres no sap qui va segrestar les cooperants ni on són.

15

S'inaugura a la Fundació Miró de Barcelona la gran exposició 'Joan Miró. L'escala de l'evasió'.

La bandera de Companys torna a Montjuïc.

El president Companys, 'trending topic'.

Tarragona organitzarà els Jocs del Mediterrani del 2017.

Els indignats es manifesten arreu del món.

16

Hollande guanya les primàries del PSF i competirà amb Sarkozy a les eleccions.

El president del BCE diu que entén els indignats i que donarà resposta a les seves peticions.

17

Comença a Sant Sebastià un congrés de pau històric, amb Kofi Annan i Gerry Adams de mitjancers.

Els mitjancers demanen a ETA la renúncia a la lluita armada i a Espanya i França que negociïn una solució política.

Anglada a judici per incitació a 'odi racial'.

Set famílies desnonades passen la nit a l'edifici ocupat de Nou Barris.

Per primera vegada la majoria d'anglesos dóna suport a la independència d'Escòcia.

Hillary Swank es penedeix d'haver assistit a l'aniversari del dictador txetxè Kadírov.

L'humor corosiu de Xavi Castillo, a Barcelona.

Les ones radiofòniques centren la recerca a l'Arts Santa Mònica.

18

Els mitjancers internacionals assenyalen el camí de la pau al País Basc.

Hamàs allibera el soldat Shalit després de cinc anys de segrest a canvi d'alliberar mig miler de presoners palestins.

Francisco Camps no anirà a judici abans de les eleccions espanyoles.

La Generalitat assistirà a l'acte de Blanco sobre el corredor mediterrani malgrat les crítiques.

Octubre 2011

19

La proposta de reforma del sistema electoral de Manuel Castells.

Alfred Bosch i Agustí Colomines examinen 'el camí compartit' cap a la independència.

Grècia viu la vaga més gran des del començament de la crisi.

Carles Santos suspèn la inauguració de la nova etapa del Teatre Micalet, per malaltia.

La UE avala el corredor mediterrani complet, però hi inclou Madrid.

Els presidents català, valencià, balear i murcià es feliciten per la decisió de la Comissió de prioritzar el corredor mediterrani.

20

El president valencià rep finalment els familiars de les víctimes del metro.

Jimmy Carter, Tony Blair i George

Mitchell, amb la declaració de Sant Sebastià.

Joan F. Mira versiona l'«Odissea» d'Homer.

Gadafi és mort segons el consell de transició llibi.

La JNC, molesta amb Duran per les declaracions sobre els homosexuals.

Un vídeo neonazi força Anglada a expulsar el dirigent de PxC a Cornellà.

ETA anuncia el cessament definitiu de l'activitat armada.

21

L'anunci d'ETA obre una nova era política al País Basc.

Miquel Gil parla del seu nou disc 'Per marcianes'.

Obama anuncia la retirada de les tropes de l'Irac abans de fi d'any.

22

Desenes de milers de manifestants impulsen a Bilbao el procés de pau.

Txelui Moreno: 'Des del PP fins a l'esquerra abertzale hem de traçar el full de ruta'.

Òmnium planta cara a la Falange.

23

Primera cita amb les urnes a Tunísia després de la fugida de Ben Alí.

Centenars de morts a causa d'un terratrèmol de 7,2 graus al Kurdistan.

24

Tremosa, Junqueras i Romeva fan pinya per l'oficialitat del català a la UE.

Wikileaks suspèn l'activitat pel bloqueig financer.

El fons del policia franquista que va capturar Companys ja es pot consultar a internet.

25

El sí a la independència duplicaria el no en un referèndum a Catalunya.

L'etiqueta #ésmaó s'estén a la xarxa contra el canvi del topònim per 'Mahón' de l'ajuntament.

Rubalcaba veu viable la independència en el marc legal actual.

Gaddafi, soterrat en un lloc secret del desert libi.

26

Otegi: 'Hem complert la nostra paraula'.

Zapatero nega un acostament de presos abans del 20-N.

Terribas lamenta l'ús partidista de la llei de la CCMA.

27

El periple de l'avió que esquitxa Rosell en un nou cas de corrupció al Brasil.

Peces-Barba: 'Aquesta vegada no caldrà bombardar Barcelona'.

La UE condona el 50% del deute grec i exigeix als bancs un capital raó del 9%.

28

Peces-Barba agreuja les declaracions ofensives contra Catalunya.

Oltra: 'En les pròximes eleccions a les Corts hi haurà un canvi'.

La desocupació va creixent i ja és d'un milió i mig.

La biografia de Steve Jobs arriba avui a les llibreries.

29

Ibarretxe: 'La utopia del poble

basc és més realitzable que mai'.

El laborista Higgins, guanyador de les eleccions a la presidència d'Irlanda.

30

Al-Assad avisa que una intervenció a Síria causarà un 'terratrèmol' a tot el Pròxim Orient.

Modest Prats, l'homenatge.

31

El desnonament per impagament del llogater s'accelera.

El govern balear anuncia un pressupost marcat per les retallades.

Set mil milions al món.

L'OTAN acaba les operacions militars a Líbia.

Carles Torner, escriptor

'Tolstoi és el culpable'

Anna Politkòvskaia,
assassinada el 2006 a Moscou

Recordar Anna Politkòvskaia. Llegir-la, rellegir-la. Maldar perquè tingui ressò a tot arreu la seva veu crítica sobre la Rússia actual. Escoltar una vegada i una altra la multitud de víctimes anònimes que a la seva obra tenen un rostre. Demanar incansablement que el seu assassinat no resti impune. Tot això podem fer avui per Anna Politkòvskaia, en el cinquè aniversari del seu assassinat. I donar suport als seus companys de redacció de 'Nòvaia Gazeta', com vam fer amb Elena Milàixina, que ens va commoure parlant al Col·legi de Periodistes, al lloc mateix on Anna ens havia parlat el 2002.

La primera vegada que vaig entrevistar Anna Politkòvskaia, el 2001, a Londres, acabava de sortir de Rússia per por que no l'assassinessin. Em va dir: 'Només tinc un llibre publicat, però sóc una escriptora especial, perquè la majoria dels personatges del meu llibre ja són morts.' Em va dir també: 'Quan les persones són executades en un territori determinat i per causa de la seva nacionalitat, és un genocidi. La destrucció inclou infants, dones, dones embarassades i tot, qualsevol persona. He estat present a l'obertura de fosses comunes secretes, hi he vist tots els cossos amb senyals de tortura.

A molts, els havien arrencat el cuir cabellut. Les mans i els peus, lligats amb filferro. La gent havia estat torturada de les maneres més horribles, amb tortures medievals, eren cossos amputats. Puc entendre fins i tot que es pugui arribar a sospitar que tots els homes són guerrillers, però quan veus els cossos dels infants i de les dones a les fosses t'adones que és un genocidi.'

M'explicà també que l'havien detinguda: 'Vaig ser arrestada a Txetxènia per l'exèrcit rus perquè aplegava informació sobre la vida i els sofriments dels civils. (...) Els de la meua revista, 'Nòvaia

'La van assassinar perquè la volien fer callar', diu l'escriptor, cinc anys després de l'assassinat d'Anna Politkòvskaia

Gazeta', i alguns companys més de Moscou es van moure. Al cap de tres dies em van deixar anar.' En aquella primera conversa, l'Anna no em va dir res del seu propi sofriment durant la detenció. Quan ella ja se n'havia anat, un escriptor rus em va explicar que, el primer vespre que la tenien detinguda, els soldats la van treure a fora i van simular una execució. Dispararen, però sense tocar-la. Era un avís. A l'últim moment la deixaren en vida. Això mateix havien fet a Dostoievski, salvat de la forca a l'últim instant. Poques setmanes després d'aquella entrevista a Londres, Anna Politkòvskaia va tornar a Rússia, tornà a Txetxènia, continuà investigant, continuà escrivint, continuà sofrint persecució, l'enverinament, les incessants amenaces de mort. La vam convidar tres vegades a Barcelona, on va testimoniar de la crueltat de les campanyes de l'exèrcit rus a Txetxènia –també dels crims de les milícies txetxenes– i del sofriment dels civils. Va venir a recollir el premi Manuel Vázquez Montalbán de periodisme internacional. Vam comunicar-nos-hi regularment a través del PEN internacional fins que l'assassinaren el 7 d'octubre de 2006.

Quan es va traduir 'Txetxènia, la deshonra russa', Anna hi explicava en un 'post scriptum' aquella primera detenció per l'FSB (l'hereu del KGB). Hi relatava com, després

d'un interrogatori amb múltiples amenaces, el comandant Duràkov li va proposar d'anar a prendre un bany per tal de 'disfrutar d'una estona plegats'. Anna només escriu: 'Vaig refusar la invitació'. El comandant ordenà llavors que preparessin l'execució. Els soldats la van escenificar amb tot detall. Després del simulacre van continuar interrogant-la tota la nit. D'aquella entrevista, al 'post scriptum', Anna no n'explica res més. Només diu: 'Me'n penedeixo? Gens. Encara que vaig tenir una crisi nerviosa i que encara avui tinc dificultats per a parlar d'alguns detalls de la meva detenció, no em penedeixo de res. He pogut comprovar personalment que els meus personatges, els herois dels meus reportatges, no han mentit. Ningú no podrà acusar-me d'inventar-m'ho, perquè ho he experimentat en la meva pròpia carn.(...) La majoria dels qui han estat torturats i tractats sàdicament han mort. En el seu cas l'execució no va ser cap farsa. I jo sento ara que visc per ells...'

Qui sí que explica més coses és l'editor francès de Politkòvskaia, Jean-François Bouthors, en un llibre d'homenatge a la periodista russa publicat a París després del seu assassinat. Hi conta la conversa que Anna va tenir amb el comandant Duràkov durant la detenció. El comandant l'havia convidada, literalment, a 'una estona de plaer plegats'. Anna

va refusar-ho. Llavors Duràkov, davant d'una dona que es jugava la vida per no sotmetre's, li digué: 'No et puc comprendre. Què busques?' I Anna Polikòvskaia li contestà: 'Efectivament, no em podreu comprendre mai perquè no heu llegit Tolstoi.'

Bouthors, que vol homenatjar-la, interpreta la frase: 'Anna li deia alguna cosa com 'Jo sóc qui sóc, m'arrisco amb consciència, perquè la meva força s'arrela en la més gran tradició humanista i espiritual de la literatura russa. Després d'haver llegit Tolstoi, per no citar més que ell, no puc ser altrament, no puc renunciar a mi mateixa ni a la recerca de la veritat.'

Ho va dir ella mateixa al seus botxins: no em podreu comprendre mai perquè no heu llegit Tolstoi. A ella, la van assassinar perquè sí que l'havia llegit i la volien fer callar.

Amb el crim d'Anna, amb la impunitat dels assassins i la farsa dels judicis, amb la comèdia electoral que aquests dies ha posat en escena a Moscou la burla de la democràcia, amb l'assassinat de periodistes i de la veritat, amb la tortura d'adults i d'infants, s'agredeix dia a dia la gran tradició humanista i espiritual russa. Anna Politkòvskaia en forma part. Avui, com una baula més, des d'aquesta tradició ens acull als seus llibres, que no callaran mai.

Can Framis

Fundació Vila Casas

L'art de col·leccionar:

La passió de Juan Ybarra

DEL 3 D'OCTUBRE AL 18 DE DESEMBRE DE 2011

www.fundaciovilacasas.com

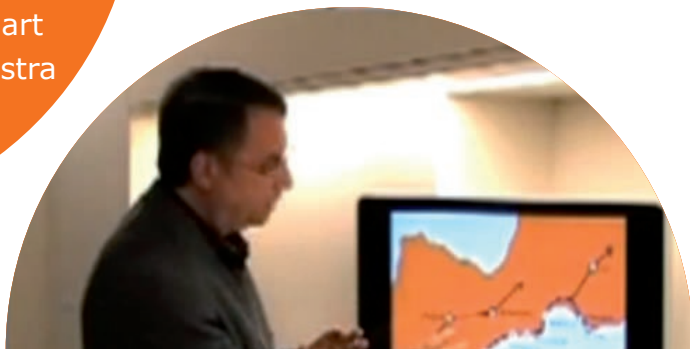

Els vídeos **més vists** a VilaWeb.TV

'Una llengua que camina'

El documental fa balanç d'un quart de segle d'ensenyament en la nostra llengua al País Valencià

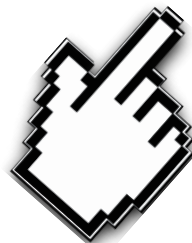
L'abast del corredor mediterrani

Vicent Partal comenta la situació del comerç mundial i la importància del corredor

Xavi Castillo

Entrevista amb l'actor, sempre polèmic i d'humor corrosiu

Entreu a
www.vilaweb.tv

VilaWeb coprodueix amb TVC el documental 'País Valencià: una llengua que camina'

Vegeu el vídeo de la presentació del documental a Barcelona

UNA LLENGUA QUE CAMINA

P a í s V a l e n c i à

Aquest mes s'ha estrenat al Canal 33 el documental 'País Valencià: una llengua que camina'.

El documental es pot veure també en línia per internet (a través del servei "3 a la carta" de Televisió de Catalunya) i en nombroses presentacions en pobles i ciutats, especialment del País Valencià. El documental, d'una hora de durada, ha estat coproduït per VilaWeb i Televisió de Catalunya.

El punt de partença del film és la Festa pel Valencià, feta el 9 d'octubre de 2010 a València, que cloïa les celebracions dels vint-i-cinc anys de Trobades d'Escoles en Valencià. Aquests encontres d'estima per la llengua, les porta a terme, des de fa un quart de segle, Escola Valenciana.

'Una llengua que camina' narra les vivències de cinc personatges: Xavi Sarrià, Diego Gómez, Mar Iglesias, Dariana Groza i Gerard Pitarch,

dermatòleg que estudià en català a la Plana Alta i que porta les filles a les línies d'ensenyament en català. Tots, residents en uns quants indrets del territori valencià, relaten la seva experiència i diuen com veuen la salut de la llengua tant en l'àmbit professional com en la vida quotidiana, a casa i al carrer.

El documental ha tingut la col·laboració de l'ICIC, Escola Valenciana, Edicions 96 i l'editorial Bromera.